Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 74 (1074) ♦ Четвер, 20 квітня 1995 року ♦ Ціна договірна

Треба порозумітися з "рідною" Україною. Навіть якщо вона стала суверенною

18 квітня у Москві пройшов черговий раунд україно-російських переговорів, у яких з українського боку взяла участь урядова делегація, очолювана виконувачем обов'язків Прем'єр-міністра Євгеном Марчуком. Главу делегації України прийняв Президент РФ Борис Єльцин, відбулися зустрічі з Прем'єр-міністром Росії Віктором Чорномирдіним, його першим заступником Олегом Сосковцем, Головою Держдуми Іваном Рибкіним.

Як заявив Є. Марчук кореспондентові «Інтерфаксу», Договір про дружбу і співробітництво між Україною та Росією практично готовий до підписання. Проте Україна не має наміру домовлятися з РФ за тими ж формулами, на яких базуються, наприклад, договори РФ з Білоруссю та Казахстаном. «У Києві буде підписано договір, що максимально враховуватиме специфіку взаємин обох країн». Може саме така позиція України і стала причиною для нарікань з боку Президента РФ: мовляв, не можемо «домовитися з рідною Україною».

(Закінчення на 6-й стор.).

Утворено Верховну Раду АР Крим

Неадекватну оцінку на півострові отримав виступ голови Верховної Ради Криму Сергія Цекова на засіданні Державної Думи Російської Федерації 14 квітня. Тому з таким нетерпінням чекали на прибуття спікера кримського парламенту зі столиці Росії журналісти, котрі зібралися 16 квітня в Сімферопольському аеропорту. Проте Цеков нічого зрозумілого так і не сказав.

У вівторок, 18 квітня, події навколо ВР Криму, а потім і в самому парламенті пішли якимось, на перший погляд, важко пояснюваним руслом. О шостій ранку невідомий зателефонував до Центрального і Київського райвідділів міліції Сімферополя і заявив, що будівлю парламенту заміновано. Депутатів і службовців ВР, котрі зібралися до початку робочого дня, зустріли наряди міліції. Було залучено війська, міліцію, саперів. А тим часом проросійськи налаштовані депутати виступали на майдані біля парламенту перед завсідниками — бабусями й дідусями. Опинившись на самоті в будинку ВР Криму, колишній президент Юрій Мєшков розмахував кримським прапором з шостого поверху свого кабінету і казав, що це — провокація.

(Закінчення на 2-й стор.).

Міняємо наших консерваторів на англійських!

**Наша жінка вміє все —
варити й орати,
прощати й карати.
Вона у нас і кухар,
і рільник, і адвокат,
і прокурор.
І навіть жінка**

У одному сучасному англійському романі прочитала: «Він був трохи консерватором. Наприклад, вважав, що жінка не повинна працювати». Кольорові картинки з життя середнього англійського громадянина.

І чому наші консерватори так разюче не схожі на їхніх?

Сумно, але факт: наші жінки теж не схожі на їхніх. Мабуть, тому, що наші консерватори так не схожі на їхніх.

Де, в якій країні старої Європи ви побачите хоча б одну таку жінку, яких у нас повні села. Таке обличчя, такі руки, таке волосся. Вихідне взуття — тапочки, світський туалет — нова фуфайка. Моя 75-річна бабуся щиро вважає, що колись було добре, а нині ще краще. Чому? Бо багато купонів приносять, і вперше, скільки вона себе пам'ятає, дозволили людям позбирати з колгоспного поля солому. Солому розмели за день, і потім вредна бабина корова жувала ту солому — давилася, і в баби було світло на душі.

Ці жінки на фото Анатолія АФАНАСЬЄВА розповідають про жахи війни. А могли б розповісти про те, як їм добре було колись і як чудово нині.

Хто їм повірить, окрім наших консерваторів?

(Закінчення на 9-й стор.).

Не дати «розповзтися» ядерній зброї

У Нью-Йорку триває конференція 1995 року учасників Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ) з розгляду і продовження дії договору, у роботі якої бере участь делегація України на чолі з міністром закордонних справ Г.Удовенком. Протягом чотирьох тижнів у центрі уваги делегацій 178 держав—учасниць ДНЯЗ будуть основні параметри дії договору і пропозиції щодо можливостей його продовження. На початку конференції було вирішено організаційні питання. Представників України обрано одним з віце-голів конференції, а також віце-головою її першого головного комітету, в якому розглядатимуться положення договору, що стосуються нерозповсюдження ядерної зброї, роззброєння, міжнародного миру та безпеки, гарантій безпеки. Перед учасниками конференції з викладом позиції України з основних аспектів договору виступив Г.Удовенко.

У номер

Буковинці стають власниками

У Чернівцях відкрито центр сертифікатних аукціонів. Це означає, що для жителів Буковини розпочалася масова приватизація державного майна.

Заклад укомплектовано кваліфікованими фахівцями, комп'ютеризовано.

На перші торги виставлено акції чотирьох буковинських підприємств: конструкторського бюро «Ритм», об'єднання «Кварц», Вижницького деревообробного комбінату та Мамализького гіпсового заводу.

Зменшилися обсяги приватизації

За станом на 1 січня 1995 року в Україні приватизовано 11 502 об'єкти, в тому числі за 1994 рік — 7947, або в 2,2 раза більше, ніж у позаминулому, — такі цифри наведено у Фонді державного майна України на брифінгу, тема якого «Економічні наслідки приватизації».

У другому півріччі 1994 року обсяги приватизації значно скоротилися. Порівняно з першою половиною року кількість приватизованих підприємств зменшилася у 1,5 раза. На думку директора департаменту економічного аналізу та організації післяприватизаційної підтримки Валентини Тараби, зменшення обсягів пов'язане з прийняттям постанови ВР України «Про вдосконалення механізму приватизації і посилення контролю за її проведенням» від 29 липня 1994 року.

Редактор «Славы Севастополя» помер

18 квітня пізно ввечері перестало битися серце редактора газети «Слава Севастополя» Володимира Іванова. На нього було вчинено замах 14 квітня. В результаті сильного вибуху журналіст дістав важкі поранення і був тяжко контужений. Лікарі та громадськість міста робили все можливе, але, на жаль, отримані рани виявилися смертельними.

Отже, список жертв від терористичних актів проти журналістів поповнився...

Офіційно

Новинка літнього сезону в електроенергетиці — «Енергоринок» і дещо до нього

СТАРІ управлінські «фасони» не лише не до лиця, а й на шкоду електроенергетичному комплексові країни, який оновлюється. Про термінову структурну перебудову всієї галузі — нещодавно підписаний президентський Указ.

Міністерству енергетики та електрифікації України ставиться за обов'язок до 1 липня створити державне підприємство «Енергоринок». До його складу мають увійти Національний диспетчерський центр електроенергетики, регіональні диспетчерські центри виробничих енергетичних об'єднань Горлівки (Донецька область), Запоріжжя, Харкова, Києва, Вінниці, Львова, Одеси, Сімферополя.

У ті самі строки на базі електроліній, що мають різну напругу і призначення, але належать до сфери Міненергетики та електрифікації України, за узгодженням з Антимонопольним комітетом створюється державна електрична компанія.

Список створюваних державних акціонерних енергопостачальних компаній традиційний. До загальної регіональної низки від «Вінницяобленерго» і до «Хмельницькийобленерго» додаються міські компанії — «Київенерго» та «Севастопольенерго».

Корпоратизовані підприємства енергобудівного спрямування мають об'єднатися під «дахом» державної акціонерної холдингової компанії. Міненерго за узгодженням з обласними Радами може вносити теплові електроцентралі до складу державних акціонерних енергокомпаній. За об'єктами, перетвореними на акціонерні товариства, Фонд держмайна України за згодою Міненерго визнає частину акцій, що залишаються у державній власності.

На період становлення ринку енергії та реформування електроенергетичної галузі частиною майна державних акціонерних компаній керує Міненерго. А дивіденди чи інший прибуток від частини майна статутних фондів акціонерних компаній використовуються на розсуд цих компаній на технічне переоснащення, розвиток виробництва, освоєння нових технологій.

Цікаво, що кожен такий крок треба поки що все одно узгоджувати з міністерством. Зате будь-який працівник неприватизованого держпідприємства чи організації електроенергетичної галузі має право купити акції нових акціонерних компаній на умовах, передбачених Законом про підприємства, майно яких приватизується.

Відразу може й складно це збагнути. Та, як то кажуть, очі бояться, а руки роблять. Аби було на користь.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

Парламентська хроніка

Закон про владу стає реальністю?

Денне і вечірнє засідання 18 квітня

ПІСЛЯ ПЕРЕРВИ засідання розпочалося із протесту члена фракції соціалістів В.Марченка, який наголосив, зокрема, на тому, що Голова Верховної Ради О.Мороз укупі з народним депутатом В.Дурдинцем роблять усе, аби проект закону «Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні» був прийнятий парламентом, порушуючи при цьому конституційні положення і норми Регламенту.

Потім свої зауваження щодо процедури розгляду законопроекту висловили народні обранці С.Головатий (група «Реформи») і Г.Найда (фракція комуністів).

Однак О.Мороз уміло погасив пристрасті, і Верховна Рада почала розгляд статті 25, яка викликала чи не найбурхливішу дискусію, оскільки наділяє Президента України правом розпускати парламент у тому разі, якщо він двічі підряд не прийняв ніякого рішення щодо програми новосформованого уряду, або протягом трьох місяців не ухвалив закон про Державний бюджет України після його подання Президентом у встановленому законом порядку.

Правда, спершу депутати схвалили поправку Комісії з питань бюджету, де була більш точно сформульована друга частина пропонованої правової норми, хоча депутати П.Мовчан, А.Бутейко та інші переконували сесійний зал у тому, що й ця поправка потребує детального уточнення.

Після бурхливого обговорення, під час якого частина лівих пропонувала відхилити цю статтю як таку, що суперечить Конституції, а праві наголошували, що саме це положення і буде стимулювати діяльність ВР, більшістю голосів її відправили на доопрацювання, хоча, як на мене, у поправках, запропонованих А.Мостиським і Головою Верховної Ради О.Морозом, були закладені прийнятні норми для взаємодії парламенту з Президентом, а також формувався демократичний механізм впливу на законодавчу владу.

Цікаво, що з наступної статті — 27-ї на доопрацювання була відправлена її четверта частина, яка визначала кількість депутатських голосів, потрібних для подолання президентського вето, накладеного на закон, прийнятий Верховною Радою. Потрапив на доопрацювання і 6 пункт цієї статті, де не зовсім чітко була виписана норма щодо права Президента формувати і реформувати органи державної виконавчої влади.

Вечірнє засідання розпочалося з подарунка у вигляді писанок, які вручив народний депутат України Я.Ільясевич за дорученням яворівських майстрів народної творчості зі Львівщини. Депутати також привітали з обранням дійсним членом НАНУ голову Комісії з питань науки та народної освіти В.Сторіжка.

Чимало запитань виникло в депутатів до пункту 9 статті 27, де визначаються повноваження Президента як Верховного головнокомандуючого. Дійшло до того, що В.Марченко процитував навіть Конституцію США. На доопрацювання був відправлений і пункт, у якому йдеться про Раду національної безпеки при Президентові України. Триватиме робота і над нормами формування Конституційного суду, судів нижніх ланок, призначення Генерального прокурора України.

Після 10-хвилинної перерви, яку взяла фракція комуністів для уточнення позицій щодо голосування певних норм, сесія продовжила роботу і відправила на доопрацювання після бурхливого і тривалого обговорення норму, де йшлося про формування Центральної виборчої комісії.

Решта пунктів 27 статті у більшості депутатів заперечень не викликала.

У кінці сесійного засідання народний депутат України Ю.Кармазін зачитав звернення 50 народних обранців Верховної Ради Криму, які відмежувалися від виступу С.Цекова у Державній Думі Росії і звернулися з проханням до ВР України розпустити Верховну Раду Республіки Крим, а її повноваження передати Верховній Раді Автономної Республіки Крим. Водночас Ю.Кармазін зачитав протокол зборів, на яких згадані 50 депутатів утворили нову Верховну Раду півострова, і ознайомив депутатів ВР України із зразком заяви депутата про його бажання працювати у новоствореній ВР Автономної Республіки Крим.

Сесія доручила комісіям з питань правової політики і судово-правової реформи, з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин, з питань законності і правопорядку разом з тимчасовою комісією з кримських проблем підготувати це питання до розгляду на сесії.

Володимир КОРОЛЮК.

Звична робота

Ранкове засідання 19 квітня

Після заслуховування депутатських запитів від депутатських груп і фракцій центристського спрямування виступив народний депутат України Вадим Гетьман. У заяві, яку він зачитав, зокрема зазначено, що в Україні поглиблюється соціально-економічна криза, триває занепад виробництва, знижується життєвий рівень населення, знецінюються українські гроші. Тобто є всі підстави говорити про наявність комплексної кризи в державі. У той же час політичне протистояння не дає можливості здійснювати радикальні економічні перетворення в державі. Внаслідок цього криза може стати застійною і затяжною. Все це вимагає від Президента, ВР, партій і рухів, громадських організацій ретельнішого осмислення негативних процесів, що нині відбуваються, а також злагоджених і невідкладних дій. Промовець зазначив, що групи і фракції, які він представляє, вважають за необхідне якнайшвидше прийняти закон про владу та місцеве самоврядування, в якому повинні бути створені конституційні противаги між Президентом і ВР. Запропоновано також Голові ВР на період виконання обов'язків скласти повноваження голови соцпартії України. Це, на думку названих груп і фракцій, дало б йому можливість позбутися впливу партійних рішень і сприяло б консолідації здорових сил у ВР, а Президентові України висловлено побажання бути стриманішим до ВР, не ініціювати проведення референдумів чи плебісцитів, оскільки вони в наших умовах не дадуть бажаних результатів ні Президентові, ні ВР, зате посилять кризу влади і можуть призвести до втрати керованості суспільства. Від імені погоджувальної комісії виступив народний депутат Юрій Запорожець. Він запропонував прийняти проект закону про владу і місцеве самоврядування в цілому. Однак підтримки ця пропозиція з народних депутатів не одержала. Вони приступили до постатейного обговорення проекту закону в другому читанні.

Василь ТУГЛУК.

Славутич, зустрічай марафонців!

ВТРЕТЄ стартує 22 квітня благодійний міжнародний надмарафон «Київ—Славутич-95», організований під егідою Комісії Верховної Ради з питань Чорнобильської катастрофи і Федерації легкої атлетики України.

Спортсменам, багато з яких брали участь у славнозвісному літньому пробігу 1994 року «Від декларації до незалежності», доведеться здолати шлях у 212 кілометрів. На шляху руху передбачаються зустрічі з мешканцями Козельця, Красилівки, Чернігова і, звичайно ж, Славутича. Мета доброчинних акцій марафонців — підтримати моральний дух мешканців Чорнобильського регіону, допомогти і людям похилого віку, і юним повірити у свої сили, у можливості організму долати недуги.

Мрія тих, хто на собі перевірив благотворний вплив здорового способу життя, оздоровчого бігу, — донести це й до інших. Недарма в основі благодійної роботи учасників і організаторів пробігу — поняття «екологія», «здоров'я», «людина».

Але всі старання навряд чи були б результативними без активної підтримки спонсорів, серед яких СП «Атика Вест», компанія вітроенергетичних ресурсів «Квер Лтд», АТ «Центурион», СП «Утел», Українська братська спілка, ОП «КИСПО», АТП-13028, АТ «Укрімпекс», торговельно-промислова фірма «Сяйво» та інші.

Цей марафон стане також перевіркою сил спортсменів України перед пробігом дорогами Європи в наступному році 100-річчя Олімпійських ігор. Маршрут проляже через 20 країн і простягнеться на 8 тисяч кілометрів.

Олександр НІЩУК,
відповідальний директор пробігу «Київ — Славутич-95».

У комісіях Верховної Ради України

Члени Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією зустрілися з начальниками обласних підрозділів МВС України по боротьбі з організованою злочинністю на їх прохання.

Під час зустрічі було обговорено проблеми законодавчого і організаційного забезпечення боротьби з організованою злочинністю. Г.Омельченко проінформував керівників спецпідрозділів МВС про результати діяльності Комісії в законодавчій і контрольній сферах, законопроекти, які плануються внести на розгляд Верховної Ради.

Відбувся обмін думками щодо актуальних питань діяльності підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю. Наголошувалось на необхідності структурних змін цих підрозділів, їх підпорядкованості, взаємодії з слідчими апаратами та відділами прокуратури з нагляду за додержанням законності у сфері боротьби з організованою злочинністю.

Учасники зустрічі висловились за необхідність повернення до вертикальної підпорядкованості спеціальних підрозділів, що позбавить їх працівників залежності від місцевих органів влади та управління, дасть можливість ефективно працювати щодо виявлення фактів корупції і організованої злочинності.

Особливу зацікавленість у присутніх викликала ідея створення спеціального самостійного органу по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю (Національного бюро розслідувань — НБР).

Учасники зустрічі зупинилися на проблемах законодавчого забезпечення боротьби з організованою злочинністю. Керівники спеціальних підрозділів висловились стосовно недосконалості деяких положень Кримінального, Кримінально-процесуального кодексів, що дає можливість організаторам злочинних груп уникати відповідальності. Вони подали також конкретні пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства. Погодившись з необхідністю внесення відповідних змін і доповнень до чинного законодавства (до речі, Комісія і працює сьогодні саме у цьому напрямку), депутати зазначили, що основна проблема полягає не у відсутності необхідних правових засобів боротьби з організованою злочинністю, а у їх неефективному застосуванні.

Прес-служба
Верховної Ради України.

Утворено Верховну Раду АР Крим

(Початок на 1-й стор.).

На щастя, тривога виявилася фальшивою. О 14-й годині, як оголосили попередньо, мали відбутися збори депутатів, а якщо буде кворум, то й позачергове засідання парламенту. Сесійну залу відчинили, і її неохоче стали заповнювати депутати, гості, журналісти. Проте раптом надійшла команда Цекова: нічого не буде.

Ситуація для багатьох виявилася незрозумілою. Щоправда, вона прояснилася буквально через кілька хвилин. З'ясувалося, що в першій половині дня відбулися збори депутатів ВР Автономної Республіки Крим. Пояснимо, що ні Цеков, ані парламент загалом не сприйняли рішення ВР України називати автономне утворення «Автономна Республіка Крим» і дотримуються назви «Республіка Крим». При цьому в парламенті, як і раніше, нехтували законодавчі акти України.

Головував на засіданні депутатів Рефат Чубаров, секретарем був Василь Шпильчин. Депутати ухвалили звернення до Верховної Ради України. У документі, зокрема, сказано: «Ми, депутати Автономної Республіки Крим, котрі стоять на позиціях законності й державності, керуючись Конституцією і законодавством України, розцінюємо виступ голови Верховної Ради Криму Цекова С.П. у Державній Думі Російської Федерації як негідний відповідального політика крок, спрямований на дестабілізацію ситуації всередині України і на створення штучної напруженості між Україною та Росією. Бачачи небажання і неспроможність керівництва й частини депутатів Верховної Ради Криму займатися конструктивною роботою щодо забезпечення нормальних соціально-економічних умов життя населення Криму, ми ухвалили рішення в суворій відповідності із законодавством України утворити Верховну Раду Автономної Республіки Крим».

Верховна Рада Автономної Республіки Крим звернулася до депутатів Верховної Ради України із закликом стати гарантом громадянського миру і збереження цілісності Української держави. ВР Автономної Республіки Крим вважає, що для досягнення громадянської згоди в Криму і відповідно до Конституції України та Закону України «Про Автономну Республіку Крим» Верховну Раду Криму має бути розпущено, а її повноваження передано Верховній Раді Автономної Республіки Крим.

Олександр ПІЛАТ.

Іван КУРАС: «Святкові урочистості — це не разова кампанія»

НАБЛИЖАЄТЬСЯ піввіковий ювілей Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941 — 1945 років. Засоби масової інформації коротко повідомляли про заходи, які мають здійснити Оргкомітет по підготовці до свята та виконавчі органи на місцях, щоб святкові урочистості повсюдно в Україні пройшли належно, як всенародне вшанування переможців — живих і полеглих.

— Як йде підготовка до свята? — з таким запитанням кореспондент «Голосу України» звернувся до голови ювілейного Оргкомітету віце-прем'єр-міністра І. КУРАСА.

— Насамперед хочу підкреслити, — говорить Іван Федорович, — що урочисті заходи з нагоди 50-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні — це не разова кампанія, обмежена у часі лише травневими днями. Багато що належить зробити протягом року, а, скажімо, щодо забезпечення ветеранів житлом — протягом 1995 — 1997 років.

Готуються і оперативні святкові заходи. Зокрема, урочисте засідання в Києві, яке відбудеться 8 травня в Палаці культури «Україна». Тут же — і святковий концерт. А наступного дня на Хрещатику відбудуться парад військ Київського гарнізону, урочистий марш ветеранів війни, покладання квітів до могили Невідомого солдата, урочистий ритуал у парку Слави, концерт на Співочому полі тощо. У ці ж дні буде відкрита нова експозиція у Меморіальному комплексі «Український державний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941 — 1945 років» під назвою «Дорогою Перемоги». Для участі в урочистостях до Києва запрошено делегації ветеранів війни з Автономної Республіки Крим, усіх областей України, міст-героїв Керчі, Києва, Одеси і Севастополя, а також з усіх міст-героїв СНД — разом 515 осіб. Ветеранська делегація України у складі 75 осіб візьме участь в параді в Москві і в урочистостях на Поклонній горі, де буде встановлено бронзову скульптуру загиблим безвісти солдатам без могил. Автор цієї скульптури — народний художник України В. Знова. До речі, цей скульптор є і автором постаті солдата-переможця, що вже встановлена у залі Слави на тій же Поклонній.

Значна робота провадиться тепер в Україні по приведенню в належний стан пам'ятників і могил полеглих воїнів, завершується паспортизація і обслідування місць поховань, меморіалів, пам'ятників. До кінця року має вийти 130 томів «Книги пам'яті», понад 50 з них уже побачили світ. Численні передсвяткові заходи здійснюють в усіх містах і селах України. Вважаю за необхідне підкреслити, що всі вони мають бути підпорядковані одній меті: забезпеченню належних умов життя ветеранам, а також реалізації ідеї Президента України про оголошення 1995 — 2000 років періодом громадянського миру, спокою та порозуміння у державі, збереження свята Перемоги таким, яким воно залишилося в пам'яті людей.

— Ви сказали, що ювілейними заходами передбачено поліпшення соціально-побутових умов життя ветеранів війни. До свята в цьому плані щось конкретно буде вирішено?

— Насамперед добиватимемося на всіх рівнях безумовного дотримання чинного законодавства, зокрема Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Передбачено неодмінно здійснити програму надання житла ветеранам, які стоять на квартирному обліку, телефонізацію їх квартир, диспансеризацію, своєчасне забезпечення протезуванням і ліками на пільгових умовах, транспортним засобами тощо. Уряд планує за рахунок бюджету надати всім ветеранам війни та прирівняним до них особам матеріальну допомогу, на що виділено 1,4 мільярда карбованців. Розуміємо, що цього замало. Тому радимо місцевим органам влади, щоб власним коштом, а також коштом підприємств і господарств, благодійних внесків вони теж спромоглися надати додаткову матеріальну допомогу ветеранам, вручити їм святкові пам'ятні подарунки. А ще радимо зробити все можливе, щоб за нинішніх умов зберегти мережу спеціалізованих магазинів для обслуговування ветеранів війни і праці, осіб похилого віку з метою забезпечення їх продовольчими товарами першої потреби за пільговими цінами.

— У ряді засобів масової інформації, в тому числі і в «Голосі України», було оприлюднено заяви групи письменників і Спілки офіцерів України, в яких вони закликають ветеранів відмовитися від ювілейної медалі «50 лет Победы в Великой Отечественной войне 1941 — 1945 гг.», вважаючи її «російською». Що ви скажете з цього приводу?

— Щодо цього питання скажу таке: Рада організацій ветеранів України, яка представляє думку всієї нашої ветеранської громадськості, різко засудила названі заяви. Наш оргкомітет також отримав багато листів од ветеранів, в яких висловлено негативне ставлення до тих заяв. Переважна більшість ветеранів вважає, що за спільну Перемогу над фашистськими загарбниками вони мають бути нагороджені спільною медаллю. Зазначу також, що навколо цього питання окремі політикани штучно нагнітають політичні пристрасті. Адже всім відомо, що Верховна Рада України щодо цієї спільної нагороди прийняла спеціальну постанову, а Президент Л.Кучма видав з цього приводу відповідний указ, яким проголошено, що ця нагорода вручається ветеранам від імені Президента України.

Бесіду вів Володимир ЧЕРКАС.

До 50-річчя Перемоги над фашизмом

КОЖЕН день, наближаючи свято Перемоги, зігріває серця ветеранів Великої Вітчизняної війни. Їх залишилося небагато. І, на жаль, не всі доживуть до світлої дати. Даються взнаки фронтові рани, підточують здоров'я хвороби. І все ж залишається надія: обіцянки влади «повернути борги» стануть дійсністю. Адже давав слово Кіровоградській міськвиконком напередодні 50-річчя визволення України поліпшити житлові умови кільком десяткам ветеранів війни й солдатських вдів — і його виконав. Виділив 32 квартири, багатьом допоміг встановити телефони. Неодноразово надавав допомогу грішми, продуктами харчування безкоштовно й за пільговими цінами.

Віддають борги, забираючи... пільги

Тож коли зайшла мова із головою міської ради ветеранів Василем Дацьким про те, чим порадує влада колишніх фронтовиків напередодні 50-річчя Перемоги, той не приховував задоволення. Про них дійсно дбали, дбають і ще дбати обіцяють. Допоможуть із поліпшенням житлових умов, телефонізацією, планують провести газ до помешкань ветеранів на кількох міських вулицях. Міськвиконком створив спеціальний фонд з накопичення коштів для надання соціальної допомоги учасникам та інвалідам війни, звернувся з проханням до колективів підприємств, комерційних структур, окремих громадян, щоб робили посильні внески у святу справу.

Після того, як міська рада ветеранів звернулася з листом до обласної Ради, звідти було розіслано відповідні документи в міста і райони області, де рекомендувалося наслідувати приклад Кіровоградського міськвиконкому щодо створення на місцях аналогічних фондів.

— Але разом з тим викликає обурення, — сказав Василь Несторович, — що влада, намагаючись «віддати борги», одночасно забирає пільги, які були надані раніше учасникам зійни. По-перше, практично відібрано право безкоштовно користуватися всіма видами громадського транспорту. І зроблено це дуже хитро. Тепер майже всі автобуси здали в оренду або просто перетворили на таксі, намалювавши на боках шашечки та підвищивши у кілька разів плату за проїзд. А вона не всім по кишені, бо ж треба і на ринок, у магазин проїхати за продуктами або в аптеку за ліками. Ветеранів же з таких «таксі» просто випроваджають та ще й глузують услід: ходіть пішки — здоровіші будете.

Добре діло зробила місцева влада, забезпечивши майже усіх бажаючих ветеранів земельними ділянками неподалік від міста. Тепер ті мають можливість власними силами поповнити свій споживчий кошик, вирощуючи на тих ділянках картоплю, городину, фрукти. Але все зводиться нанівець свавіллям транспортників. Якщо раніше ветерани мали право безкоштовного проїзду за місто в радіусі 50 кілометрів, то тепер їм це право залишили лише в середу. А якщо хто поїхав обробляти «фазенду» і вирішив заночувати, то в четвер він змушений платити за проїзд 35 тисяч карбованців. Зараз же починається весняна пора, настає час садити, сіяти, обробляти. А платити щодня по 70 тисяч за проїзд — ніякої пенсії не вистачить.

По-друге, ціни в пільгових магазинах. Організовувалися такі магазини ніби й з благородною метою: зменшити ціновий удар по кишенях ветеранів війни і праці та інвалідів. Однак нині там ціни на найнеобхідніші продукти харчування значно вищі, ніж у магазинах звичайних. Ось вам і пільги. Наприклад, набір яловичих кісток, так званий «суповий», нещодавно коштував 20 тисяч карбованців. А через кілька днів подорожчав до 60 тисяч, і лише після того, як міська рада ветеранів звернулася з листом до міськвиконкому, торговельники почухали потилиці і «розщедрилися», зменшивши вартість до 46 тисяч.

Не кажу вже про хліб, ціни на який зростають ледве не щотижня. Важкувато доводиться ветеранам і з придбанням газу. Якщо в лютому балон коштував 485 тисяч карбованців, то в березні вже 580 тисяч. А якщо додати сюди оплату житла, комунальних послуг, електроенергії та іншого, то не треба бути великим економістом, щоб переконатися: за таких умов ветеранам просто не вижити.

— Ось такий «подарунок» зробили нам напередодні свята, — з гіркотою підсумував Дацький. — Пільги на транспорт забрали. Тепер, якщо хто захворів у суботу, мусить чекати середи, щоб доїхати до лікарні. Ліків немає, змоги щось придбати у магазинах за помірними цінами теж. І незрозуміло, віддає влада борги чи робить інші перед тими, хто життя свого не шкодував, захищаючи Батьківщину.

Микола ВОЛОК, власний кореспондент «Голосу України».

Кіровоград.

ВІДГУКНІТЬСЯ...

ПІВВІКУ віддіяє нас від тієї весни, коли стихли останні залпи Великої Вітчизняної війни і зазвучали фанфари Перемоги над фашизмом. Але не вщухає в серці біль, не гояться рани душевні від гіркої розлуки з дорогими людьми. Не хоче серце змиритися ні з роками, що минули після війни, ні з тим, що пошуки, які досі проводилися, виявилися марними. Будь-яке повідомлення про те, що через багато років у когось знайшилися рідні, близькі, тільки роздмухує вогонь надії. Чекаючи чуда, люди сподіваються на зустріч. І знову линуть листи з проханням допомогти знайти...

Брате Іване!

Пише вам пенсіонерка Ганна Іванівна ВАСИЛЕНКО (дівоче прізвище — ГАЙДАРЕНКО). Можливо, ви допоможете мені розшукати брата Івана Івановича ГАЙДАРЕНКА. Він народився 26 серпня 1924 року в селі Буромка Чорнобаївського району Полтавської області. З приходом німецьких окупантів його вивезли на примусові роботи до Німеччини. У своїх листах до матері він писав, що перебуває не в Німеччині, а в Австрії, працює в якогось господаря. Потім листи перестали надходити, й подальша його доля невідома. Батьки, не дочекавшись звістки від сина, померли з вірою в те, що він живий. Якщо комусь відомо що-небудь про мого брата, то прошу, повідомте мені, будь ласка, на таку адресу: Запорізька область, Бердянськ-8, вул. Руденко, буд. 9, кв. 16, ВАСИЛЕНКО Ганні Іванівні.

Подруги Анфісо і Зіно!

Я, БІЛАН Любов Микитівна (нині РОСЛИК)— колишній в'язень концтабору Равенсбрук, табірний номер — 17103. Живу надією, що відгукнуться мої табірні подруги САВЧЕНКО Анфіса і ТРУТЕНКО Зіна. Бо тільки завдяки їм я не згоріла в крематорії, вони врятували мені життя. Носили на роботу й виконували норми за себе й за мене.

Дорогі мої подруги! Може, ви десь недалеко від мене проживаєте, яке це щастя було б зустрітися? Тому прошу: відгукніться! Моя адреса: Житомирська область, Овруцький район, село Бегунь, БІЛАН (РОСЛИК) Любові Микитівні.

Сестро Ганно!

Сподіваємося на вашу допомогу, бо ось уже півстоліття не маємо ніякої звістки про нашу сестру КУЛИК Ганну Ільківну, 1913 року народження. В 1943 році її насильно відправили до Німеччини. Разом із нею були ще дві односельчанки СТАХ Кароліна Іванівна та ДАНИЛЮК Василина Іванівна. Вони обидві повернулися, а наша сестра лишилася там. Працювала на якомусь секретному заводі, писала нам звідти, але з 1945 року листи перестали надходити й усі наші пошуки її були марні. Якщо комусь що-небудь відомо про нашу сестру, відгукніться, просимо вас дуже. Наперед усім вдячна родина КУЛИК Ганни Ільківни. Пишіть нам на адресу: Івано-Франківська область, Тлумацький район, село Гончарів, ПІВТОРАК Василині Ільківні.

Сестро Поліно!

Звертаюся за допомогою до всіх, хто знав БУНЯК, а пізніше ЛАМБЕРТ Поліну Петрівну. 16-річною дівчиною її погнали на примусові роботи до Німеччини. Там вона вийшла заміж за француза, якийсь час ще писала листи матері в Україну, а потім перестала. Що з нею трапилося — невідомо, чи вона ще жива — не знаю. Буду вдячна всім, хто відгукнеться зі звісткою про мою сестру. Моя адреса: Хмельницька область, Полонський район, село Адамів, АНДРУШКО Раїсі Петрівні.

Дядьку Абраме!

Коли почалася війна, мені було всього десять років. Але в біді люди швидко дорослішають. Ми з мамою НАКОНЕЧНОЮ Параскою Андріївною проживали в селі Джурджівці Новоушицького (на той час Маньковецького) району Хмельницької області. Восени грізного 41-го у село прийшов КОРЕНБЛІТ Абрам Мойсейович. Його сім'ю — дружину, четверо дітей і всю родину — розстріляли фашисти. Йому самому чудом вдалося врятуватися від розстрілу. Ми з мамою переховували його аж до березня 1944 року, коли Радянська Армія визволила Хмельницьку область. Якщо комусь відомо, як склалася подальша доля КОРЕНБЛІТА Абрама Мойсейовича, повідомте мені, будь-ласка, на адресу: Севастополь, вул. Острякова, буд. 240, кв .151, НАКОНЕЧНІЙ Софії Терентіївні.

Ведуча рубрики Марія ДАВИДЕНКО.

Місце зустрічі ветеранів

Кав'ярня-клуб «Ветеран», створена в Луганську, стала традиційним місцем збору ветеранів війни і праці. Громадська рада координує працю фронтовиків, проводить зустрічі у свята і в будень, тут відзначають дні народження членів клубу. Постійними стали зустрічі ветеранів з депутатами, письменниками, акторами.

На знімку: чергова зустріч у кав'ярні-клубі «Ветеран».

Фото Вадима ЛЄСНОГО.

У номер

● *Чернігів*

На прийом... до скаржників

До практики функціонування виїзних приймалень повертається Чернігівський облвиконком. Нещодавно керівники облради, відділів облвиконкому побували у Ріпкинському районі, де зустрілися з трудівниками, пенсіонерами і розглянули на місці їхні заяви, прохання, пропозиції.

Після таких відвідин вирішено газифікувати в Любечі 8-квартирний будинок, а також відновити автобусний маршрут Ріпки—станція Голубичі. Незабаром подібний захід планується провести на півдні області.

● *Луцьк*

І городяни вдоволені, і селянам добре

Одним із перших фірмових магазинів, відкритих у обласному центрі Волині колективними господарствами, став торговий павільйон «Урожай» однойменного сільськогосподарського підприємства із села Забороль. Він пропонує покупцям широкий вибір м'яса, овочів і товарів, що їх виробляють підсобні цехи господарства. Ціни тут на 10—15 відсотків нижчі, ніж в інших магазинах.

Виручка «Урожаю» йде на поповнення фонду заробітної плати працівників господарства, придбання сільгосптехніки і добрив.

На знімку: якісні й недорогі овочі пропонує покупцям Світлана Ремишевська.

● *Єнакієве*

До Москви на зйомки

Мешканця Єнакієвого, письменника і журналіста Володимира Калиниченка запрошено до Москви на зйомки фільму, присвяченого 50-річчю Великої Перемоги. Колишній малолітній в'язень фашистських концтаборів братиме участь у створенні документальної стрічки.

● *Львів*

Фонд оголошує конкурс

У Львові утворено Благочинний фонд, що сприятиме спорудженню пам'ятника «Борцям за волю України». Фонд оголосив відкритий конкурс на кращий ескізний проект пам'ятника, що символізуватиме боротьбу українського народу за своє визволення — від сивої давнини до наших днів.

Пам'ятник має стояти у Львові, на ділянці біля вулиці Д. Вітовського, навпроти входу до парку імені Б. Хмельницького. Втім, учасники конкурсу можуть пропонувати проекти й на інших ділянках міста.

Премія за кращий проект — 700 доларів США. З авторською групою буде укладено угоду на дальше проектування комплексу.

До 10 серпня ц. р. учасники конкурсу повинні подати (під цифровим девізом) генеральний план, макет і модель пам'ятника та інші матеріали за адресою: **290000, Львів, проспект Свободи, 20, Національний музей.**

Додаткову інформацію можна одержати за телефонами у Львові: **(0322) 72-87-25, 76-83-08, 72-07-23.**

Як розв'язати проблему

Час знову запрягати вітра

У П'ЯТДЕСЯТИХ роках у буковинському краї почали цілеспрямовано руйнувати водяні та вітрові млини (їх мало практично кожне село). Наслухавшись казочок про велику перебудову сіл, тотальну індустріалізацію, стирання граней між селом і містом, недалекоглядні колгоспні ватажки та їхні райкомівські покровителі пустили прахом те, що віками служило нашим дідам і прадідам. Трохи пізніше така ж сумна доля спіткала й електростанції на малих буковинських річках. А як би знадобилися оті мініатюрні гідростанції нам тепер!.. Тим більше, що навіть багаті європейські держави не соромляться користуватися струмом, виробленим турбінами таких ГЕС.

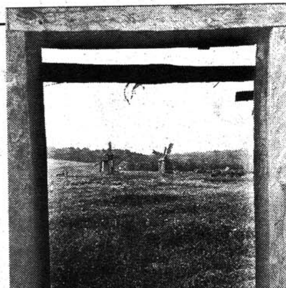

Нині схоже, що й Чернівецька область дає «зелену вулицю» малій енергетиці. Наприкінці минулого року облвиконком оприлюднив програму дій.

— Це досить перспективний варіант, — говорить завідуючий кафедрою фізичної географії та раціонального природокористування географічного факультету Чернівецького держуніверситету Мирослав Кирилюк, — оскільки Буковина багата малими річками, особливо в гірській місцевості. Для розвитку гідроенергетики найпридатніші саме гірські водні артерії. Але я проти того, щоб ставити на них греблі, перекривати їхні течії шлюзами.

Гадаю, для буковинських умов практичніші так звані гірляндні ГЕС. Вони не конфліктують з природою, прості в експлуатації, самоокупні. Дехто може закинути, що, мовляв, узимку гірляндні ГЕС простоюватимуть через замерзання води. Справді, є така загроза. Але йдеться про бурхливі гірські річки, яким морози не страшні.

Цим шляхом, до речі, пішла Румунія. Отже, за досвідом не треба далеко їхати. Навіть у сусідньому з нами Сучавському повіті можна побачити гірлянду гідростанцій.

А ось що сказав про перспективність одержання енергії з біомаси професор кафедри біохімії біологічного факультету Чернівецького держуніверситету Михайло Марченко.

— На Буковині можна мати вдосталь метану для подальшого його використання в двигунах внутрішнього згоряння та газових котлах, що дало б змогу економити бензин чи солярку. Треба лише налагодити переробку звичайного гною з допомогою біогазових реакторів. До речі, біогаз можна одержувати не лише з гною, а й з соломи, гички кормових та цукрових буряків, картопляного й кукурудзяного бадилля.

Перший такий біогазовий реактор вирішено встановити на свинокомплексі в селі Лашківка Кіцманського району, де щодня видаляється понад сто тонн гною.

Можна відчутно покрити дефіцит енергії й за рахунок спалювання в спеціальних котлах відходів деревини, особливо в гірській місцевості, де цього добра є вдосталь. Такими ресурсами, як відомо, багата Путильщина. Там і передбачається запустити першу установку на місцевому паливі.

Народний депутат України від Чернівецького виборчого округу № 431 Тарас Кияк загалом вітає обласну програму альтернативної енергетики, однак вважає за доцільне передбачити в ній і використання вітрової енергії.

На мій погляд, у обласній програмі невиправдано обійдено використання сонячної енергії.

Що ж, програма програмою, але потрібні й кошти. Вже надійшли перші пропозиції від ділових людей сусідніх країн, декого намагаються загітувати підтримати цю справу й народні депутати України від Чернівецької області.

Поки йде ця непроста робота, вигулькують сенсаційні факти: вітрову електростанцію власної конструкції запустив у дію фермер з Кельменецького району, ще одна з'явиться незабаром на Заставнівщині.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Бавовник може прописатися на півдні

Урожай-95

Цього року посіви бавовнику планується розширити на Херсонщині до 100—140 гектарів. Як і торік, вирощуватимуть його переважно в агрофірмі «Лиман» Білозерського і колгоспі імені Леніна Голопристанського районів.

Як повідомили в обласному управлінні сільського господарства і продовольства та в Інституті зрошуваного землеробства, досліди минулого року показали, що на Херсонщині найкраще може прижитися болгарський сорт бавовнику, який добре підходить до кліматичних умов Херсонщини, де раніше саме цей сорт культивували. Провадяться переговори з Інститутом бавовництва у Болгарії щодо закупівлі належної кількості насіння.

Оптимістично настроєні і на місцевому бавовняному комбінаті. Випробування вирощеного торік бавовнику, здійснені в лабораторії текстильників, підтвердили: з продукції можна виробляти пряжу і тканину доброї якості.

За словами спеціалістів, займатися бавовництвом хочуть і в Одеській та Запорізькій областях. Можливо, що після реалізації намічених заходів землероби зможуть, нарешті, бодай частково, задовольнити потреби текстильних підприємств у дефіцитній сировині. До того ж, з насіння бавовнику отримують цінну олійну макуху для худоби.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

Приємні новини

Північно-Кримський канал почав працювати

Запущено агрегати першої потужної насосної станції Північно-Кримського каналу в селі Победному Джанкойського району. Води Дніпра, що йшли сюди самостійним потоком на відстані 310 кілометрів у Каховці, піднято на дев'ятиметрову висоту. Тепер вони заповнюють східну частину магістрального русла штучної річки і несуть життєдайну вологу у Нижньогірський, Советський, Ленінський райони.

Невдовзі буде запущено другу насосну станцію в районі селища Леніне. Поблизу Керчі вода надійде у величезне водосховище, і канал буде повністю «заряджений».

Водночас почалося заповнення ще однієї гілки головного русла — розподільчого Красногвардійського району. Створено умови для початку чергового сезону зрошення в Криму.

Олександр ПІЛАТ.

Наші свині — найчистіші

Сталася подія, яка воістину обіцяє зробити українське сало таким, що не знатиме конкуренції у світі. Спеціалісти хімзаводу, відвідуючи у підшефному господарстві свиноферму, звернули увагу на звичку свиней ... гризти вугілля. «Тож можна легко підсунути їм тверді сорбенти, котрі виводитимуть з організму тварин токсичні речовини (залишки тих же гербіцидів)!» — спало на думку хімікам.

Так і було створено сорбенти для тварин. І не лише для свиней. Тобто є можливість отримувати екологічно чисту тваринницьку продукцію. Залишається тільки спорудити цех з випуску сорбентів для свійських тварин...

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпродзержинськ.

Паляниці від «Аврори»

Двічі на тиждень 550 колгоспних пенсіонерів одержуватимуть по пухкій паляниці з пекарні КСП «Аврора». Одержуватимуть безплатно, з доставкою додому. Так вирішило правління КСП, яке очолює Василь Шикіта. Господарство й раніше допомагало своїм ветеранам, солдатським вдовам, учасникам війни — виділяло кожному крупи, цукор, м'ясо та зерно. Але, з'ясувавши, що не кожному літньому трудівникові під силу дістатися до новозбудованого млина, а потім з борошна спекти хліб (у багатьох і печей вдома немає), вирішили взяти на себе забезпечення ветеранів готовим продуктом.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Поставте на фермера

У першому кварталі 1995 року в Україні кількість фермерських господарств зросла на 1057 і на 1 квітня становила 33000 юридичних осіб, повідомили в Міністерстві статистики.

За даними Мінстату, у користуванні цих господарств перебуває 729000 га сільськогосподарських угідь, з них 664000 — ріллі.

Найбільшу кількість фермерських господарств — 4868 — зареєстровано у Миколаївській області. 3877 — створено в Одеській, 2735 — у Херсонській, 2333 — у Дніпропетровській областях, 1124 — у Республіці Крим.

У першому кварталі фермерськими господарствами продано державі 206 тонн худоби і птиці живою вагою, 129 тонн молока і молочних продуктів.

Кропива як засіб виживання

Досвід

— Думали, що не виживемо, — каже директор племптахорадгоспу «Березнівський» Степан Осовський, — а таки втрималися, зберегли господарство, колектив. Здавалося б, нехитра річ кропива, бур'ян, а виявляється...

Але про кропиву трохи згодом. А спочатку про те, як у Березному почали займатися бройлерами і досягли у цьому значних успіхів: племенні яйця і молодняк мали неабиякий попит. Усе було б добре, якби не криза.

— Як почали ціни, мов скажені, угору скакати, — продовжує Степан Пилипович, — думали пропадемо, бо ж той бройлер їсть за трьох та й тепло любить. Тож вирішили дещо перепрофілюватися. З бройлерами у нас тепер лише один пташник, у всіх інших — кури яйцевої породи «Білорусь-9». Висока якість нашої продукції знайшла покупця. Так, приміром, працівники Сарненської міжколгоспної інкубаторно-птахівничої станції, котрі придбали у Березному велику партію племінних яєць, дуже задоволені. Адже інтенсивність виведення сягає майже 90 відсотків. Причому молодняк виходить міцний, здоровий.

І от тут ми підійшли до кропиви. Саме завдяки цій рослині, яку ми, до речі, вирощуємо на кількох гектарах, господарство змогло перезимувати. Додаючи до харчового раціону кропиву та хвою, досягли високої якості продукції. Одне слово, вітаміни.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівненська область.

Що турбує

Бермудський трикутник шахтарського питання

***НА ДОНЕЧЧИНІ** проживає більш як 1,6 мільйона пенсіонерів. Переважна більшість цих ветеранів розраховує лише на пенсію. Та чи регулярно її отримують? Як впливає на цей процес шахтарська специфіка регіону? Про це наша розмова з начальником Донецького обласного управління Пенсійного фонду України Миколою **ІЗОТОВИМ**.*

— Щодо строків отримання пенсій, то тут у нас все гаразд. Незважаючи на труднощі, виплати пенсій у січні наше облуправління закінчило 23-го, в лютому — 24-го, у березні — 21-го числа. До речі, в січні і лютому разом із пенсією була виплачена й індексація. Гірші справи з компенсаційними виплатами по 890 тисяч карбованців кожному пенсіонерові. Так, за другий місяць року пенсіонери області отримували компенсацію одночасно з квітневими пенсіями.

Щодо урядових претензій, буцімто ми затримуємо перерахування внесків у Пенсійний фонд, то вони є й на адресу наших сусідів — Луганської та Дніпропетровської областей. А це — той регіон, де в основному зосереджується вугільна промисловість України. В основі затримок — невирішеність проблем вуглевидобувної галузі. Як результат: шахтарі сьогодні — самі злісні боржники Пенсійного фонду. Так, на Донеччині із загальної суми неплатежів на долю вугільних підприємств за станом на початок цього місяця припадало понад 80 відсотків, що становить близько 3,6 трильйона карбованців.

Як на мене, зростання боргу спричинює і чинне законодавство. Скажімо, лише Указ Президента «Про заходи щодо нормалізації платіжної дисципліни в народному господарстві України» та цьогорічне березневе доповнення до нього поставили зарплату в залежність від повноти розрахунків із держбюджетом, у тому числі і з Пенсійним фондом. Розміри фінансових санкцій щодо неплатників, як і адміністративні штрафи, не витримують ніякої критики. Працівники Пенсійного фонду не уповноважені контролювати рух коштів на розрахункових рахунках підприємств. Зловживаючи цим, банки пропускають до оплати під виглядом «термінових потреб» будь-що. Ось лише один приклад із рядової шахти «Чайкіно» ВО «Макіїввугілля». В рахунок «термінових потреб» банк пропустив до оплати платіжні доручення на папір — 15 мільйонів карбованців, шефську допомогу стоматології — 3 мільйони тощо. Не забули і про себе: банк списав проценти за кредит. Аналогічно діють на цій ниві і багато інших банків.

На початку року облвиконком розглянув питання «Про стан надходження страхових внесків для фінансування виплати пенсій та допомоги». Тож не сидимо склавши руки. Але повторюю: без суттєвого вирішення «шахтарського питання» про розв'язання проблеми з пенсійним забезпеченням на Донеччині говорити не варто.

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецьк.

Залишається єдине — протестувати

Пенсіонери Первомайська провели мітинг протесту. Вони вимагають своєчасної виплати пенсії. Але що може вдіяти Пенсійний фонд, коли підприємства не перераховують йому обов'язкових внесків, і найбільшу заборгованість має виробниче об'єднання «Первомайськвугілля», яке притримало у себе 140 мільярдів «пенсіонерських» карбованців.

Тим часом тільки ВО «Первомайськвугілля» не затримує сплату заробітної плати, а чимало шахтарських колективів не одержали її ще за лютий.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

СЬОГОДНІ — АУКЦІОН

За повідомленням прес-служби НБУ, сьогодні у Національному банку України відбудеться кредитний аукціон. Мінімальна сума кредиту, заявленого комерційним банком, — 10 млрд. крб. Термін кредиту 30 і 60 днів, початкова відсоткова ставка — облікова ставка НБУ (зараз вона складає 150 відсотків річних). До речі, за умовами аукціону відсоткова ставка за кредити, що куплені на кредитних аукціонах, залишається незмінною до повного повернення кредиту.

Застереження

УВАГА! ФАЛЬШИВІ ГРОШІ

Останнім часом побільшало випадків появи в обігу купонів з ознаками неплатоспроможності — фальшивих грошей. В основному це купюри номіналом 100 тисяч карбованців випуску 1993 року, серії 030. На думку експертів Міністерства внутрішніх справ і Національного банку України, висока якість фальшивих купонів свідчить про те, що їх виготовлено офсетним способом. Ознаками неплатоспроможності таких купонів під час візуального огляду є: низька чіткість дрібних елементів дизайну, відсутність захисної стрічки з повторюваним написом «Україна», яка повинна перетинати банкноту в поперечному напрямі (замість неї нанесено штрихову лінію), на білому полі лицьового боку, де мають проглядатися проти світла водяні знаки, надруковано їх імітацію. І ще одна обставина: повторюваність купюр з однаковою серією та номером.

У разі виявлення фальшивих купонів прохання звертатися до органів Міністерства внутрішніх справ.

БІЙТЕСЯ НЕ ДАНАЙЦІВ, А ДАРІВ

Одразу зазначу, що мова йде не про знаки уваги в родинному колі. А про ті, що виявляють вам на роботі. Скажімо, одне Донецьке акціонерне товариство за свій рахунок придбало інвестиційні сертифікати, які згодом роздавало як подарунки своїм працівникам і стороннім особам. Однак прибутковий податок при цьому не утримувався. А тим часом згідно з чинним законодавством крім заробітної плати оподатковуються й інші доходи, що утворилися внаслідок надання за рахунок коштів підприємства, установи чи організації своїм працівникам матеріальних благ у грошовій і натуральній формі — від проїзних квитків до подарунків у вигляді сертифікатів. Через це вищезгаданому акціонерному товариству було донараховано 16,4 мільйона карбованців податку та 144,9 мільйона карбованців пені. От і виходить, що дарованому коню в зуби таки варто подивитись.

Віктор ТЕРЕН.

Чорний гумор

Сміх крізь сльози

***ДЕНЬ СМІХУ**, широко відзначений у нашій країні, не залишився поза увагою засобів масової інформації. Понад усе жартували з приводу грошей, які завжди були благодатним ґрунтом для обману.*

Чутки і плітки щодо цих жартів поширювались з неймовірною швидкістю: вже наступного дня після повідомлення газетою «Все про бухоблік» щодо буцімто розпорядження Нацбанку вилучити з обігу 200- та 500-тисячні купюри, в деяких магазинах рясніли оголошення про відмову приймати від населення такі банкноти. І боляче було чути, як при цьому покупці недобрим словом згадували ... Нацбанк.

Грубо і безглуздо пожартувала «Демократична Україна» з приводу «обвалу» фальшивих 500-тисячних купюр в Україні, які начебто друкує ... сама Банкнотна фабрика. Крім образи деяких поважних установ і намагання «закласти (за висловом самої газети) під економічні реформи міну уповільненої дії», такий «жарт» нічого не дав.

Щодо долара США, столичні і місцеві газети жартували хто як міг: і про достовірність банкнот лише 1993 року випуску, і про наявність великої кількості фальшивих доларів, і про згоду держави їх обміняти тощо. Причому, якщо раніше при публікації «жартів» головна увага приділялася тому, щоб вони були якомога кумеднішими, то зараз більше уваги приділялося їхній «вірогідності». Для цього практично усі газети такі матеріали вміщували на першій полосі.

І це зроблено газетами, які протягом тривалого часу допомагали проводити роз'яснювальну роботу і пропагували грошово-кредитну і валютну політику, передбачену президентською програмою виходу з кризи. Зараз же в одну мить усе перекреслювалося, бо негативні наслідки появи таких «жартів» на сторінках газет одразу оберталися величезними незручностями для людей через порушення нормального готівкового обігу грошей і режиму функціонування пунктів обміну валют, надмірну підозру щодо достовірності купюр тощо.

Тим часом, монетарна проблема за сучасних економічних умов не може бути предметом для жарту. Хоча б тому, що здійснена керівництвом країни і Нацбанку серйозна робота по роз'ясненню фінансово-кредитної і валютної політики дала певні результати. Зросла інформованість і освіченість населення в цих складних питаннях, більшість людей усвідомила, що, змінивши назву національної грошової одиниці — український карбованець на гривню, — кращого життя не здобудеш. Треба досягти певних економічних зрушень. І про термін проведення грошової реформи населення буде повідомлено заздалегідь. І реформа не буде мати конфіскаційного характеру. Але «жартівники» знову зробили свою справу. Причому їхні дії були спрямовані на дискредитацію головного банку країни і саме тоді, коли у зв'язку з проведенням економічних реформ йому, як ніколи, необхідні довіра і підтримка народу. Бо без такої підтримки важко розраховувати на успіх реформ.

Дмитро РІКБЕРГ,
керівник прес-служби НБУ.

Партнери дивуються

Він сидів, а я стояв

***ЯК КЕРІВНИК** одного з підприємств, що знаходиться поблизу Дрездена, з виробництва високоякісних металів я приїхав в Україну вдруге. У вас відбуваються зміни, подібні до тих, що й в інших країнах Східної Європи. І тому в Україні ми справедливо вбачаємо майбутнього стратегічного партнера. Про це йшлося й на семінарах з приватизації, які ми допомагаємо регулярно проводити в Києві.*

Цього разу ми вирішили установити ділові контакти з АТ «Електрометалургійний завод Дніпроспецсталь». Однак ніде в житті я не бачив, і вже ж, певна річ, не чекав побачити, такого холодного прийому, як тут. Щоб потрапити до директора, мені довелось довгий час чекати в приймальні, де мені не запропонували навіть сісти. Коли я пройшов до кабінету, переді мною сидів за величезним столом директор Геннадій Кийко. Він був зайнятий газетою й не звертав на мене ніякої уваги. Він сидів, а я стояв... Адже я тільки хотів встановити ділові контакти, ознайомитися з підприємством. Виходить, що я прийшов і відволікаю його від роботи, а його час дуже дорого коштує. Але й мій — коштує недешево. Однак заради зустрічі з ним я проїхав 2 700 кілометрів. Загалом, хіба так бізнес робиться?!

Ульріх МІНЬОН.

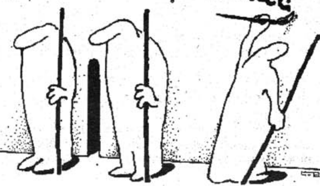

КУРСИ ВАЛЮТ

	КУПІВЛЯ			ПРОДАЖ		
	USD	DM	RUR	USD	DM	RUR
Запоріжжя	150-152	103-107	29-30	153-155	105-111	31-33
Донецьк	142,5-153	108	29-31	151-157	105-112	31-35
Сімферополь	151-154	100-104	29-31	154-157	105-110	32-34
Київ	149-152	103-107	28-30	153-154	107-112	30-31
Вінниця	150	105	28	156	110	31

У номер

• Афганістан

Будемо партнерами

У Москві підписано Протокол про встановлення дипломатичних відносин між Україною та Ісламською Державою Афганістан. Від імені нашої держави підпис під цим документом, який відкриває нову віху в історії двосторонніх відносин, поставив Надзвичайний і Повноважний Посол України в РФ В. Федоров, від афганської — посол А. Ассефі. Український дипломат зазначив бажаність розвитку взаємовигідних стосунків з Афганістаном, побажав народові цієї країни миру. Зі свого боку А. Ассефі висловив сподівання, що Україна стане надійним партнером Афганістану на міжнародній арені.

• Туреччина — Ірак

Курди: трагедія триває

Всупереч запевненням турецького правлячого режиму щодо його «гуманного» ставлення до курдів, офіційна Анкара продовжує здійснювати широкомасштабні бомбардування курдського району в Північному Іраку. Гинуть жінки і діти. Виведення незначної частини турецьких військ з району бойових дій не справило відповідного враження на міжнародну громадськість. Такі організації, як Європейський Союз, поставили перед турецьким урядом вимогу якомога швидше припинити антикурдську «миротворчу» операцію. У противному разі союзники Туреччини по НАТО і партнери по міжнародних економічних організаціях погрожують вжити проти неї суворі санкції.

На знімку з журналу «Тайм»: цей курд з маленькою донькою марно шукають безпечного притулку.

• Шрі-Ланка

Чи стрибнуть «тигри»?

Уряд Шрі-Ланки вирішив задовольнити основні вимоги тамільського угруповання «Тигри визволення «Таміл ілама»(ТВТІ). Про це сказано у розповсюдженому в Коломбо посланні президента острівної держави Кумаратунге провідникові ТВТІ Прабхакарану. «Зняття ембарго на постачання на півострів Джафна товарів першої потреби, з дизельним паливом і бензином включно, а також значне пом'якшення обмежень на морський промисел риби спрямовано на полегшення життя місцевого населення і нормалізацію становища на півночі країни», — зазначено в посланні Кумаратунге. Водночас президент відкинула вимоги керівників ТВТІ про розформування великого армійського гарнізону в районі Пунерин на півострові Джафна і дозвіл на носіння «тиграми» зброї у Східній провінції, контрольованій ланкійськими силами безпеки.

На знімку з журналу «Тайм»: «тигри» перед черговою бойовою операцією.

Оце так сімейка!

Шестеро телят народилося на фермі, яка належить родині Ярошів у Старому Уязді біля Ополля (Нижня Силезія). З них вижило лише п'ятеро. Зараз вони почуваються добре. Кожний випиває 3 склянки молока на день.

Укрінформ — ПАП/ЦАФ.

Треба порозумітися з «рідною» Україною. Навіть якщо вона стала суверенною

(Початок на 1-й стор.).

«Ми домовилися з Білоруссю, Казахстаном, а з рідною Україною, з якою стільки століть, тисячоліть дружно живемо, не можемо домовитися, — поскаржився Євгенові Марчуку Президент Російської Федерації Борис Єльцин і додав: — Тим більш прикро, що з обох боків цей процес підтримують президенти. А дійшло до того, що мені навіть офіційний візит до України не вдалося здійснити, бо цілий ряд питань так і не розв'язано». Виконувач обов'язків Прем'єр-міністра України зауважив на це, що «ми для того і приїхали, аби розв'язати ці питання». І переговори розпочалися.

За всіма прогнозами, головним питанням на переговорах мав бути поділ Чорноморського флоту. А з огляду на заяви Президента РФ напередодні візиту української делегації до Москви, якими переговорний процес з підготовки Договору про дружбу і співробітництво був практично поставлений у залежність від розв'язання Києвом кримського питання («Більшість населення Республіки Крим, що входить до складу України, — росіяни. У Росії на півострові значні інтереси», — зазначав Б. Єльцин), очікували, що ця проблема також буде не на останньому місці під час московської зустрічі. Проте про протистояння Києва та автономії сторони перекинулися лише кількома словами. Євген Марчук пообіцяв, що «Крим ніколи не буде яблуком розбрату між Росією та Україною». Президент Єльцин у свою чергу підтвердив, що парафований текст договору, зокрема пункт «сторони поважають існуючі кордони одна одної і підтверджують їх недоторканність», залишається у силі. Також Президент РФ прийняв рішення «зняти» спірні питання у тексті договору, аби прискорити його підписання.

Винятком стало тільки питання про поділ ЧФ. На думку обох сторін, на сьогодні це єдине, що стримує приїзд Єльцина до столиці «рідної» України. Московська сторона наполягає, щоб основою для розв'язання проблеми стала угода, підписана 1994 року в Москві, за принципом 50 × 50, плюс дві третини своєї частки Україна передасть Росії у вигляді погашення боргу за енергоносії. Українська сторона ніби й не заперечує, але не може погодитися з умовами базування української та російської частин ЧФ. «І хоча у цьому питанні є суттєве просування вперед, остаточних домовленостей поки що не досягнуто», — зазначив Є. Марчук.

Отож Україна та Росія поки що обмінюються рукостисканнями, запевненнями у дружбі та побажаннями якнайскоріше знайти спільну мову. Швидше за все Борис Єльцин не приїде до Києва і в травні, хоча наша сторона сподівається, що ця довгождана подія станеться ще до святкування 50-річчя Перемоги. Залишається порозумітися тільки з одного питання — поділу ЧФ, але воно занадто складне, щоб створам вистачило півмісяця. Однак, враховуючи специфіку україно-російських відносин, чекати можна найнесподіванішого. І коли підписання таки відбудеться, дипломати обох держав, які вже котрий рік працюють над цим документом, з чистою совістю і полегшенням відсвяткують Перемогу.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Дододжон АТОВУЛЛО, головний редактор незалежної таджицької газети у вигнанні «Чарогі руз»

І. За що гинуть російські солдати у Таджикистані

***ПРОТЯГОМ** останніх днів точиться перестрілка на таджицько-афганському кордоні. Чому там відновились бойові дії? Що відбувається нині в Таджикистані? Як починалася громадянська війна в республіці? Свою точку зору висловлює таджицька опозиція.*

Мені інколи здається, що все це було сном. Шестя й мітинги, незалежні газети й народне телебачення, нові будинки й нові пісні...

Перші вільні вибори президента... Друзі, на валізах яких і навіть на спинах прикріплено портрети Давлата Худоназарова. Автобуси, які кружляють по Душанбе і з яких через мегафон лунають заклики голосувати за Отахона Латифі. Барикади навколо таджицького «Білого дому» — мерії, покликані захистити мера Душанбе Максуда Ікрамова. Хлопчаки, що продають на вулиці першу таджицьку незалежну газету. Море людей на майдані Шахідон: люди в кузовах машин, верхи на конях, обліпили трактори, наче мурашки, — і всі з плакатами на підтримку Хаджі Акбара Туранджонзода. І сорок днів мітингу, безперервного, цілодобового мітингу, що дихає єдиним словом: «О-зо-ді! О-зо-ді! О-зо-ді!» («Свобода! Свобода! Свобода!»).

Комуністи злякалися приватизації

Ми були щасливі. Ми гадали, що ми вільні. І ми були упевнені, що це не надовго. Назавжди. Вчорашні начальники, котрі нещодавно самі стояли у чорних капелюхах на цих трибунах, намагалися не потрапляти нам на очі. Частина з них привселюдно спалила свої партійні квитки і приєдналася до нас. Інші не приховували злості: «Ще повернуться наші часи...». Але нам ці погрози не здавалися страшними. Ми вірили у себе, у свої ідеали і сподівалися на підтримку демократичної Росії. З нами сам Борис Миколайович, портрети якого були не тільки окрасою і даниною поваги до Росії, а й символом наших ідеалів. Ані перейменування вулиць, ані надання статусу державної таджицькій мові, ані повалення монумента Леніна, ані заборона компартії не змогли так серйозно налохати наших колишніх партійних керманичів, як початок приватизації, що позбавляла їх вотчин.

І тоді над нами почали збиратися хмари. Ми були надто наївні й недосвідчені, щоб відчути навислу загрозу. Ми говорили те, що думали, і робили те, що говорили. І тут партноменклатура мовила: «Годі, хлоп'ята!» А ми, романтики і мрійники, дивувалися: «Озирніться-но, світ став іншим, і ваш поїзд давно пішов...» Згодом і вони навчились, наслідуючи нас, організовувати мітинги й процесії, гасла тільки стали іншими: «Хай живе Ленін!», «Прокляття демократичній погані!», «Партія — розум, честь і совість нашої епохи!», «Єльцин — то Геббельс нашого часу», а «Горбачов — зрадник!» Ми сміялися з них. «Ви граєтесь хвостом лева», — казали прагматики, та ми вперто запевняли, що лев уже мертвий.

А тим часом їхні мітинги поступово перетворювалися на безплатне годування дідусів і бабусь і халявну горілку для люмпенів. Директори радгоспів і фабрик змагалися один з одним, хто більше виставить демонстрантів... Натхненний підтримкою мас, президент республіки, а донедавна перший комуніст Таджикистану Рахмон Набієв роздав на майдані своїм прибічникам 1700 автоматів. І за три дні ці автомати вже стріляли.

Почалась громадянська війна

Усі стали купувати зброю. Коли закінчувалися гроші, продавали машини, килими, коштовності... Після перших кривавих сутичок (люди ще не призвичаїлися до крові) міністри набієвського уряду поховалися по підвалах, а сам президент сховався у бункері КДБ. Розгубленість і безпорадність влади спричинили хаос. Коли ж люди у праведному гніві пішли до КДБ кликати Набієва і просити його зібрати роздану зброю, їх зустріли танки 201-ї російської дивізії... Невдовзі після цього Набієв був змушений видати наказ про формування коаліційного уряду національної злагоди, до якого увійшли й представники опозиції. Але й це не привело до миру. Ситуація вже вийшла з-під контролю влади. До конфлікту втягувалась 201-а російська дивізія, дислокована в республіці. Її офіцери продавали зброю і тій, і іншій стороні, але вже невдовзі стало зрозуміло: військові відверто симпатизували комуністам, які об'єднали своїх прихильників під егідою так званого Народного фронту Таджикистану. Лідером фронту став сумно відомий Сангак Сафаров, який відмотав 23 роки по в'язницях і таборах за вбивства, згвалтування і грабунки. Як він сам згодом розповідав телеглядачам республіки, протягом усіх цих років він «піднімав авторитет таджиків серед зеків Радянського Союзу».

Злочинні помилки опозиції

І на рахунку опозиції було надто багато злочинних помилок. Захоплення як заложників народних депутатів, школярів, висування некомпетентних людей на важливі державні посади за місницькими ознаками... Знайшлися серед прихильників опозиції й ті, хто, скориставшись загальним хаосом, почав грабувати, палити, вбивати, і вони не були вчасно покарані. А верхівку опозиції роздирали чвари.

Трагедію переживали всі таджики. Сподівалися на допомогу Росії. Але далеко в Москві дипломати говорили про підтримання коаліційного уряду, а тут, поруч, російські військові майже відкрито зробили ставку на Сангака Сафарова. Так, коли в липні 1992 року в Хорозі вже було підписано угоду про припинення вогню, того ж дня в кишлаках Сарипулі-1 і Сарипулі-2 Курган-Тюбинської області було вчинено різню. Кілька бронемашин курган-тюбинського полку 201-ї дивізії обстріляли будинки місцевих мешканців, загинуло 20 чоловік. Нічого подібного на цій землі раніше не траплялося.

За кілька тижнів три російських танки, «непомітно» для командування викрадені з розташування частини, під червоними прапорами увірвалися до Курган-Тюбе. Місто було передано Сангакові Сафарову. Вождь Народного фронту звільнив з міської в'язниці 300 карних злочинців-рецидивістів, убив 13 працівників міліції й захопив банк: 500 мільйонів рублів надійшли «на рахунки» Народного фронту. Наступного дня з повідомлень радіо й телебачення вся республіка дізналась про трагедію, що сталася. Керівники коаліційного уряду терміново вилетіли до Москви, добилися зустрічі з Борисом Єльциним. Командування 201-ї дивізії змушене було віддати наказ про знищення своїх танків, які опинились в руках сангаковців.

Люди повірили, що Москва поклала кінець сваволі своїх військових у Таджикистані. Та настало 24 жовтня. Колишній спікер парламенту республіки, один з фундаторів Народного фронту Сафаралі Кенджаєв пішов штурмом на Душанбе, заручившись підтримкою командира 201-ї дивізії. Бойовики екс-спікера захопили будинок парламенту і уряду, Будинок радіо, і о 6-й ранку він звернувся до народу Таджикистану із заявою про захоплення влади. Прихильники коаліційного уряду намагалися чинити опір. На їхнє щастя, Москва вчасно дала наказ військовим не залишати казарми. Заколот провалився.

Спроби уряду розпочати слідство з цієї справи виявилися невдалими. Кенджаєва було таємно вивезено під охороною російських танків на територію Узбекистану.

Узбекистан і Росія дедалі відкритіше підтримували Народний фронт. Опозиція була неспроможна протистояти озброєним формуванням Сангака Сафарова. Керівництво Верховної Ради республіки змушене було оголосити про скликання XVI сесії в Худжанті.

«Известия», 13 квітня 1995 р.
(Початок. Далі буде).

ТРУДНОЩІ ПРОСТИХ ІСТИН,
або Ще раз про виконавчу вертикаль

СЬОГОДНІ ніхто — ні Президент, ні Верховна Рада, ні основна маса політиків — не бере під сумнів необхідність реформування системи державної влади.

Однією з найгостріших в політичному житті України сьогодні є проблема створення сильної вертикалі виконавчої влади. Яка роль Верховної Ради в цьому процесі? Чи існують для цього об'єктивні та суб'єктивні передумови? Що можуть одержати в результаті держава і народ, чи не призведе це до диктатури?

Владних важелів і повноважень нашим виконавчим органам загалом вистачало з лишком. Ще свіжі в пам'яті часи, коли Кабінет міністрів був навіть наділений правом видавати декрети, що мають силу законів. Декретів видано немало, більш як п'ятдесят, але це не стало тим випадком, коли кількість переходить у якість. Верховній Раді доводиться ліквідовувати наслідки й досі.

Чи змінилось щось на краще порівняно з недавнім минулим, чи зміцнено підвалини, на яких плановано створювати потужну виконавчу вертикаль? Навряд. Скоріше навпаки. Умови й передумови помітно погіршилися.

Зупинимося на деяких чинниках, що ускладнили ситуацію.

За останні рік-два в України зміцніли відцентрові тенденції. Сьогодні чимало говорять про прояви сепаратизму, політичне протистояння в регіональному розтині. Великий, якщо не вирішальний, внесок у зростання конфронтаційних процесів, підсилення напруження в суспільстві — на сумлінні тих амбіційних діячів у Києві й на місцях, тих партій і рухів, які в гонитві за ефемерними миттєвими вигодами не бачать або не хочуть бачити можливих страшних наслідків своїх політичних ігрищ. Це стосується насамперед крайніх флангів політичного спектра.

Реаліями політичного життя стали заклики до відокремлення Донбасу або Криму від України, штучне протиставлення східних і західних регіонів. Провокаційні дії політизованих угруповань екстремістського штибу завдають збитків не лише нашим внутрішнім справам, а й міжнародній репутації нашої держави.

Не можна також не зважати на кримінально-кланову забарвленість нашої сьогоденної дійсності. Зрощування частини партійно-державного й господарського апарату, правоохоронних органів з тіньовими діячами та структурами, що розпочалося ще десять—двадцять років тому, набуло нині найширших масштабів. Криміналізація проймає насамперед ті сфери, які пов'язані з можливістю швидкого і легкого збагачення.

НАС затопив дев'ятий вал спекуляції, корупції, крадіжництва. Ще не народившись, система ринкових відносин набуває дедалі деформованішого характеру і яскраво виявлену антинародну направленість.

Дезінтеграція господарського життя держави простежується по всіх лініях: центр — регіони — міста. Йде справжня війна фінансів, яка спалахнула навколо розподілу прибуткового податку між містом та областю.

Уряд не лише активно підтримує адміністративно-фіскальні методи, а й сам подає приклад, обдираючи до нитки регіони.

Є й інші речі, які не менш небезпечні для економіки та соціальної сфери, для всього нашого майбутнього. Так, сьогодні настійно **вбивають клин у взаємовідносини міста й села.** Досі ця суперечка складалася в основному на локальному й уже звичному рівні — в основному навколо горезвісних ножиць цін на промислову та сільськогосподарську продукцію. А тепер, після численних виступів з різних трибун високих керівників зі звинуваченнями у неправильному перерозподілі бюджету на користь села, «з'їданні» ним державних коштів, перетворенні в основне джерело інфляції, **конфлікт переноситься на загальнодержавний рівень. Розпалювання конфронтації між селом і містом не сприяє ні зміцненню життєво важливого для країни аграрного сектора економіки, ані оздоровленню морально-психологічної атмосфери в суспільстві.**

Ще один чинник, що загострив ситуацію, — **різке погіршення роботи виконавчої влади,** в першу чергу вищих її ешелонів, **втрата керованості економічними процесами. Кадрова чехарда,** постійні кидання з однієї крайності в іншу, **вольове втручання в нормативні акти,** що їх урочисто проголошували непохитними принаймні на найближче десятиріччя, продовжують нагнітати атмосферу загальної розгубленості й **намертво придушують ділову активність.**

В кінцевому результаті по всіх міністерствах і відомствах, по Кабінетові міністрів втрачено, і, напевне, безповоротно, більш як половину кваліфікованих кадрів. Через величезні їх втрати практично в усіх ланках управління і галузях народного господарства уже стали звичними труднощі в доборі кандидатур на більш-менш відповідальні посади. **Особисті знайомства і особиста відданість претендентів на ці посади вершителям їхніх доль,** а також політична орієнтація **далеко не гарантують належних ділових і організаторських якостей.**

Ті мешканці кабмінівських і міністерських кабінетів, що залишилися, панічно бояться втратити свою владу і значущість, своє право розпоряджати й ділити, давати й забирати, карати й милувати. Незважаючи не величезні витрати на утримання управлінського апарату, лави чиновників продовжують зростати й множитися. **Було 40 міністерств і відомств — стало 60.** Кількість працюючих у них збільшилась за останні два-три роки майже на третину. Наприклад, у **Мінекономіці в 1982 році налічувалися 784 штатні працівники, а в 1994 — вже 910,** у Мінфіні, відповідно, 445 і 856, Міністерстві зовнішніх економічних зв'язків — 102 і 308. Звичайно, десь життя зажадало створення нових структурних підрозділів, десь різко збільшився обсяг роботи, і без збільшення штатів не обійтися. Але ж пропорціональність виходить обернена — управлінців більшає, а справа гіршає.

Кабінет міністрів, міністерства та відомства тільки зовні імітують **видимість бурхливої діяльності.** Тут, «нагорі», збирають наради, вергають грім і блискавки, пишуть і затверджують папери. Але коефіцієнт корисної дії цієї роботи наближається до нуля, **а на низові ланки вона практично не справляє жодного впливу.**

За цих умов працювати з повною віддачею не можуть навіть добросовісні працівники.

АПАРАТ практично паралізовано. Втрачено, і, судячи з усього, надового — почуття виконавчої і особистої дисципліни, виховуваної багатьма роками, помітно змінилася на гірше і психологія управлінця.

Додамо до сказаного **непогамовну реорганізаторську сверблячку,** прагнення до ліквідації, злиття і зміни статусу різних відомств і управлінських структур, і стане очевидним **джерело тієї непевності в майбутньому,** яка давно вже і постійно панує серед державних службовців. А вона, в свою чергу, на тлі падіння суспільної моралі, розкладу усталених етичних норм, загальної корупції спонукає багатьох будь-що забезпечувати собі фінансові тили в разі, **коли доведеться залишити посаду. Звідси відверте і мало не узаконене хабарництво,** здирництво на всіх рівнях, без якого важко, а часто-густо й зовсім неможливо розв'язати і «найчистішу», законну справу. Свавілля чиновників зростає на грунті, який нібито спеціально створюють і підживлюють для нього. Нескінченні дозвільно-заборонні процедури і обмеження, формальності, що їх доводять до безглуздя і за змінами яких уже важко й простежити, витончена грабіжницька податкова політика — все це спонукає навіть найчесніших ділових людей хитрувати, давати комусь «на лапу», заганяє до тіньового обороту величезні капітали, які за іншого, цивілізованого налагодження справи могли б служити оздоровленню і піднесенню економіки країни.

Все сказане — лише частина того, що переконливо доводить неможливість реалізувати за сучасних умов зовні привабливі й безпорочні на погляд теоретичні міркування й викладки щодо створення нової вертикалі виконавчої влади. Якщо пильніше розглянути, вони тягнуть за собою довгий шлейф складних і важкорозв'язних проблем.

Головна з них полягає в тому, чи **здатна виконавча влада в нинішньому своєму стані на розв'язання й дії, адекватні наявній ситуації?** І чи є гарантія, що за умов послаблення або фактичного скасування законодавчої гілки влади ці дії й рішення не призведуть до ще більш тяжких наслідків, ніж ті, які країна отримала останніми роками?

Особливу активність виявляють сьогодні люди з оточення Президента, і насамперед його Адміністрації. Молоді, теоретично підковані, винятково амбіційні й честолюбні, такі, що рвуться до великої політичної кар'єри, тісно пов'язані з місцевими структурами, вони готові до найрішучіших дій. І передусім (знайомий мотив?) — прибрати геть усіх зі свого шляху. Починаючи з парламенту, який заважає, на думку таких політиків, єдино вірній їхній лінії. Вони нерідко **«підставляють» свого шефа,** переходячи межі не лише політичної і ділової порядності, а й елементарної етики. Інакше важко розцінити історію з «анулюванням» привітання Президента одній із найпопулярніших в Україні газет — «Сільські вісті» — у зв'язку з її 75-річчям.

Дивишся на все це, і постає сакраментальне питання: а може, не варто й намагатися створювати ефективну вертикаль влади? Може, це справа просто безнадійна?

Звісно, ні! **Та вся річ у тім, як, за рахунок чого і, що особливо важливо, в якому контексті.** Головне полягає в тому, що **вихід** із глухого кута слід шукати тільки **в чіткому розмежуванні повноважень усіх трьох гілок влади та забезпеченні їх рівноправності.** Будь-яка спроба підпорядкувати собі решту гілок влади (як це сталося із судовою, що має самостійний статус лише формально), і передусім законодавчу, прагнення діяти поза правовим полем, окресленим Конституцією, створюючи закони «під себе», неминуче призведуть до непередбаченої деформації самої виконавчої влади, виродження її в необмежений і безконтрольний диктат чиновників, кланів, мафії.

Зрештою, не слід забувати й недавню вітчизняну історію. Саме поглинання виконавчою владою законодавчої і судової спричинило державну сваволю в численних і найрізноманітніших її проявах — від фельдфебельських методів керівництва економікою до горезвісної «революційної доцільності» в законодавчій і судовій системах. Що це принесло народові — добре відомо.

Так, істини не нові. Але висновки з минулого, схоже, роблять далеко не всі. Принаймні дивними здаються заклики деяких представників виконавчої влади йти всупереч чинним законам, виправдовуючи це надзвичайністю ситуації, катастрофічним становищем країни.

ПОСТАНОВКА питання про можливі негативні наслідки непродуманого посилення виконавчої вертикалі актуальна й правомірна. Насамперед тому, хиткий баланс властей є мало не ключовим чинником, який допомагає економіці бодай якось функціонувати за умов, за яких у принципі вже мав би статися цілковитий її розвал. Є вагомі підстави віднести це до активу Верховної Ради,

попри те, що останнім часом вона зазнає жорсткої критики з боку представників і апологетів виконавчої влади.

Сильна законодавча влада в особі парламенту не дає змоги Президентові та його оточенню, урядові перейти межі дозволеного самим життям, стримує їх від надто різких рухів, поспішних і непродуманих рішень і дій.

В останньому і слід, очевидно, шукати першопричину невдоволення Верховною Радою з боку виконавчої влади.

Олександр ГОЛОВЧЕНКО,
політолог.

(Продовження в одному з наступних номерів).

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

В **Комісії у закордонних справах і зв'язках з СНД** триває підготовка щодо участі депутатів Верховної Ради України у роботі сесії Парламентської асамблеї Ради Європи. Українська делегація у складі Б.Олійника, Є.Мармазова, С.Головатого має висловити позицію України з питань економічного, соціального і культурного співробітництва в Європі, а також захисту прав людини.

Планується підняти й питання стосовно прискорення прийому України до Ради Європи.

Робоча група комісії працює над підготовкою ряду міжнародних договорів до ратифікації Верховною Радою України. Зокрема, про четвертий додатковий протокол до Статуту Всесвітнього поштового союзу, договори з питань захисту інвестицій та економічного співробітництва з Канадою і Францією.

На засіданні **Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією** заслухано інформацію керівника прокуратури Севастополя про практику застосування правоохоронними органами законодавства по боротьбі з організованою злочинністю в Автономній Республіці Крим.

Розглянуто проект постанови ВР «Про порядок комплектування, матеріально-технічного, військового, фінансового та соціально-побутового забезпечення спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ України». Члени комісії підтримали запропонований Кабінетом Міністрів проект постанови.

Також Генеральній прокуратурі доручено здійснити загальний аналіз правових колізій чинного законодавства щодо боротьби з організованою злочинністю й подати на розгляд комісії для внесення відповідних доповнень до існуючих правових актів, зокрема до Закону «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю».

Було затверджено подані Генеральною прокуратурою кандидатури на посади начальників відділів по нагляду за додержанням законів спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю.

Прес-служба Верховної Ради України — Укрінформ.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до статті 10 Закону України «Про аудиторську діяльність»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Закон України «Про внесення змін і доповнень до статті 10 Закону України «Про аудиторську діяльність» ввести в дію з дня опублікування.

2. Встановити, що положення, передбачені цим Законом, застосовуються при визначенні обов'язковості проведення аудиторських перевірок господарюючих суб'єктів за наслідками фінансово-господарської діяльності за 1994 рік.

Голова Верховної Ради України.
О. МОРОЗ.
м. Київ, 14 березня 1995 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до статті 10 Закону України «Про аудиторську діяльність»

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до статті 10 Закону України «Про аудиторську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №23, ст.243) такі зміни і доповнення:

у пункті 1 слова «а також суб'єктів з річним господарським оборотом у розмірі не більше як двісті мінімальних заробітних плат» виключити;

доповнити цей пункт абзацом другим такого змісту:

«Обов'язкова аудиторська перевірка річного балансу і звітності господарюючих суб'єктів з річним господарським оборотом менш як двісті п'ятдесят неоподатковуваних мінімумів проводиться один раз на три роки».

Президент України
Л. КУЧМА.
м. Київ, 14 березня 1995 року.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України» з дня опублікування.

2. Рекомендувати Президенту України привести Указ Президента України від 15 червня 1993 року №210/93 «Про корпоратизацію підприємств» у відповідність з Законом України «Про аудиторську діяльність».

3. Кабінету Міністрів України, Національному банку України, Фонду державного майна України у двомісячний термін привести свої нормативні акти у відповідність з цим Законом та Законом України «Про аудиторську діяльність».

4. Заборонити вживання термінів «аудит» та «аудиторська діяльність» для назв організацій, підприємств, їх структурних підрозділів, діяльність яких не відповідає вимогам Закону України «Про аудиторську діяльність».

5. Доручити комісіям Верховної Ради України з питань бюджету, питань економічної політики та управління народним господарством в місячний термін розглянути питання про доцільність створення Контрольної палати України з покладенням на неї функцій щодо здійснення поточних ревізій та підтвердження достовірності річних звітів про використання бюджетних коштів.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.
м.Київ, 14 березня 1995 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про аудиторську діяльність» та з метою подальшого вдосконалення законодавства Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до деяких законодавчих актів України такі зміни і доповнення:

1. У Законі України «Про підприємства в Україні» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., №24, ст.272; Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №48, ст.655; 1993 р., №11, ст.83):

статтю 29 після пункту 3 доповнити пунктом 4 такого змісту:

«4. Річний баланс і звітність підприємств підлягає обов'язковому аудиту, за винятком тих організацій, що повністю утримуються за рахунок бюджету і не займаються підприємницькою діяльністю. Обов'язкова аудиторська перевірка річного балансу і звітності підприємств з річним господарським оборотом менш як двісті п'ятдесят неоподатковуваних мінімумів проводиться один раз на три роки».

У зв'язку з цим пункт 4 вважати пунктом 5;

абзац другий пункту 2 статті 35 доповнити реченням такого змісту: «Достовірність та повнота ліквідаційного балансу повинна бути підтверджена аудитором (аудиторською фірмою), за винятком тих організацій, що повністю утримуються за рахунок бюджету і не займаються підприємницькою діяльністю».

2. У статті 36 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., №25, ст.281) слова «аудиторською службою» замінити словами «аудитором (аудиторською фірмою)».

3. У Законі Української РСР «Про зовнішньоекономічну діяльність» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., №29, ст.377):

абзац другий статті 1 викласти в такій редакції:

«Аудит — це перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам»;

у назві та частині дев'ятій статті 22 слова «ревізія (аудит)» замінити словом «аудит».

4. У Законі України «Про цінні папери і фондову біржу» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., №38, ст.508; 1992 р., №47, ст.645):

статтю 22 після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

«Емітент зобов'язаний подати органу, що реєструє випуск цінних паперів, або інформацію про випуск цінних паперів, баланс та довідку про фінансовий стан, підтверджені аудитором (аудиторською фірмою)».

У зв'язку з цим частини третю, четверту, п'яту, шосту, сьому, восьму, дев'яту вважати відповідно частинами четвертою, п'ятою, шостою, сьомою, восьмою, дев'ятою, десятою;

в частині другій статті 24 цифру і слово «1 квітня» замінити словами «дев'яти місяців»;

пункт «б» частини третьої статті 24 викласти в такій редакції:

«б) підтверджені аудитором (аудиторською фірмою) річний баланс та довідка про фінансовий стан».

5. У Законі України «Про господарські товариства» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., №49, ст.682; 1994 р., №3, ст.11):

статтю 13 доповнити частиною четвертою такого змісту:

«Фінансовий стан засновників (крім фізичних осіб) відкритих акціонерних товариств щодо їх спроможності здійснити відповідні внески до статутного фонду повинен бути перевірений аудитором (аудиторською фірмою)»;

статтю 18 доповнити частиною другою такого змісту:

«Достовірність та повнота річного балансу і звітності товариства повинна бути підтверджена аудитором (аудиторською фірмою). Обов'язкова аудиторська перевірка річного балансу і звітності товариств з річним господарським оборотом менш як двісті п'ятдесят неоподатковуваних мінімумів проводиться один раз на три роки»;

частину другу статті 20 доповнити реченням такого змісту:

«Достовірність та повнота ліквідаційного балансу повинна бути підтверджена аудитором (аудиторською фірмою), за винятком товариств з річним господарським оборотом менш як двісті п'ятдесят неоподатковуваних мінімумів».

6. Абзац другий пункту 3 статті 5 Закону України «Про банкрутство» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №31, ст.440; 1993 р., №29, ст.308) доповнити реченням такого змісту: «Достовірність та повнота бухгалтерського балансу та іншої інформації про фінансове і майнове становище боржника повинна бути підтверджена аудитором (аудиторською фірмою) незалежно від підстав, з яких порушено справу».

7. Статтю 12 Закону України «Про заставу» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №47, ст.642) доповнити частиною другою такого змісту:

«При укладанні договору застави за згодою однієї із сторін або на вимогу однієї із сторін може бути проведена аудиторська перевірка достовірності та повноти балансу або фінансового стану відповідної сторони договору застави».

8. У Декреті Кабінету Міністрів України від 17 березня 1993 року №23-93 «Про довірчі товариства» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №19, ст.207):

частину другу статті 2 доповнити реченням такого змісту: «Фінансовий стан засновників (крім фізичних осіб) довірчих товариств щодо їх спроможності здійснити відповідні внески до статутного фонду повинен бути перевірений аудитором (аудиторською фірмою)»;

статтю 5 доповнити частиною четвертою такого змісту:

«Достовірність та повнота річного балансу і звітності довірчих товариств повинна бути підтверджена аудитором (аудиторською фірмою)».

9. У Декреті Кабінету Міністрів України від 20 травня 1993 року №55-93 «Про режим іноземного інвестування» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №28, ст.302):

статтю 20 доповнити частиною четвертою такого змісту:

«Фінансовий стан засновників (українських юридичних осіб) підприємств з іноземними інвенстиціями щодо їх спроможності здійснити відповідні внески до статутного фонду повинен бути перевірений аудитором (аудиторською фірмою)»;

статтю 33 після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

«Достовірність та повнота річного балансу і звітності підприємств з іноземними інвестиціями повинна бути підтверджена аудитором (аудиторською фірмою)».

У зв'язку з цим частини другу і третю вважати відповідно частинами третьою і четвертою.

10. У Декреті Кабінету Міністрів України від 10 травня 1993 року №47-93 «Про страхування» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №29, ст.320):

статтю 2 після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

«Фінансовий стан засновників (учасників) страховика щодо їх спроможності здійснити відповідні внески до статутного фонду повинен бути перевірений аудитором (аудиторською фірмою)».

У зв'язку з цим частини третю і четверту вважати відповідно частинами четвертою і п'ятою;

частину першу статті 16 доповнити реченням такого змісту: «При укладанні договору страхування страховик має право запросити у страхувальника баланс або довідку про фінансовий стан, підтверджені аудитором (аудиторською фірмою)»;

друге речення частини другої статті 23 викласти у такій редакції: «У разі необхідності страховик може робити запити про відомості, пов'язані із страховим випадком, до правоохоронних органів, банків, медичних закладів та інших підприємств, установ і організацій, що володіють інформацією про обставини страхового випадку, а також може самостійно з'ясовувати причини та обставини страхового випадку, відповідно до умов укладеного договору призначити аудиторську перевірку або експертизу фінансового стану страхувальника»;

статтю 33 доповнити частиною другою такого змісту:

«Достовірність та повнота річного балансу і звітності страховиків повинна бути підтверджена аудитором (аудиторською фірмою)»;

частину другу статті 37 після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

«довідка про фінансовий стан засновників страховика, підтверджена аудитором (аудиторською фірмою)».

У зв'язку з цим абзаци четвертий і п'ятий вважати відповідно абзацами п'ятим і шостим.

Президент України
Л. КУЧМА.
м.Київ,
14 березня 1995 року.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про введення в дію Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств»

У зв'язку з порушеннями з боку Кабінету Міністрів України строків подання до Верховної Ради України Правил застосування Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Пункт 1 Постанови Верховної Ради України від 28 грудня 1994 року «Про введення в дію Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1995р., №4, ст.29) викласти в такій редакції:

«1. Ввести в дію Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» з 1 січня 1995 року, за винятком пункту 1.3 статті 1, абзаців третього і четвертого частини другої підпункту 3.1.1 пункту 3.1 статті 3, абзацу третього частини третьої підпункту 3.1.1 пункту 3.1 статті 3, підпункту 3.4.4 пункту 3.4 статті 3, частини другої підпункту 3.4.5 пункту 3.4 статті 3, пунктів 9.9 статті 9, пунктів 19.2 та 19.5 статті 19, які вводяться в дію у строки, передбачені Постановою Верховної Ради України «Про затвердження Правил застосування Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств».

Встановити, що до введення в дію Правил застосування Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», нарахування пені на не внесений у строк податок з прибутку, а також нарахування процентів на суму податку, що над міру надійшла до бюджету і яка підлягає поверненню платнику податку, провадиться у розмірі облікової ставки Національного банку України, що діяла на день стягнення пені, або повернення суми податку платнику.

Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» застосовується при нарахуванні податку, починаючи з підсумків діяльності за січень 1995 року».

2. Кабінету Міністрів України:

— внести до 12 квітня 1995 року на розгляд Верховної Ради України проект Правил застосування Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств»;

— прийняти заходи щодо термінового виконання положень пункту 4 Постанови Верховної Ради України «Про введення в дію Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств».

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м.Київ, 6 квітня 1995 року.

ОДНОРАЗОВІ ВИПЛАТИ ВЕТЕРАНАМ ДО СВЯТА ПЕРЕМОГИ

Кабінет Міністрів України прийняв постанову про одноразову виплату окремим категоріям громадян у зв'язку з 50-ою річницею Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

Згідно з нею особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, буде здійснено одноразову виплату у розмірі чотирьох мінімальних пенсій за віком; учасникам бойових дій та інвалідам війни — у розмірі трьох мінімальних пенсій за віком; учасникам війни та особам, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», — у розмірі двох мінімальних пенсій за віком.

Виконкомам місцевих Рад народних депутатів доручено до 1 травня 1995 р. здійснити відповідну одноразову виплату за рахунок державного бюджету.

Прес-служба Кабінету Міністрів України.

МІНЯЄМО НАШИХ КОНСЕРВАТОРІВ НА АНГЛІЙСЬКИХ!

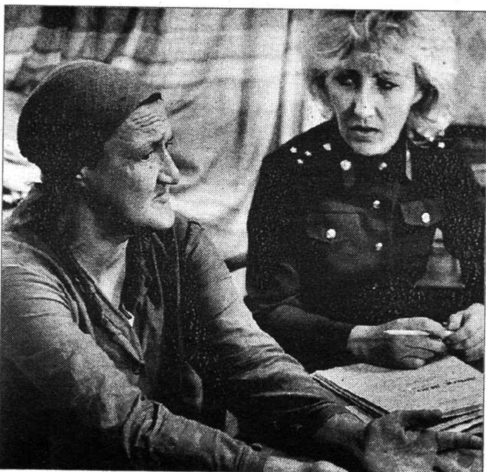

Що в нас не Англія, то не будемо шукати в співгромадянках європейського шарму й буржуазного достоїнства. Скажемо кілька скромних компліментів зі сфери, недоступної тим британським леді, які вибрали собі в чоловіки консерваторів. Наша жінка не може не працювати. І хай би як тяжко їй було вдома, вона виходить на роботу й трохи розвіюється. Наша жінка не може не працювати. І хай би як тяжко їй було на роботі, вона приходить додому й трохи розвіюється. Класик марксизму добре знав, що каже, коли повчав, що відпочинок — це зміна роду занять, і не більше.

Друкуємо фотографії-компліменти Анатолія АФАНАСЬЄВА.

Дивовижна вишивка — точний портрет душі майстра;

начальник цеху швейних виробів харківського акціонерного концерну «Ера» Валентина Панасенко — начальник молодий і привабливий;

українські Мадонни на Луганському емалювальному заводі імені консерватора Артема;

дві вродливі жінки, одна з них могла б бути матір'ю, друга — донькою. «Старший лейтенант запорізького приймальника-розподільника Любов Дмитренко часто бесідує з жінками-бомжами», — написав автор знімка на звороті.

Одне слово, працюють наші жінки в поті чола. Щоправда, сплеску валового національного доходу все нема й нема. А в маріупольському пологовому будинку одна мамочка на всю палату.

З сонячною весною вас, дорогі чоловіки!

Людмила МИКИТЮК.

ЗА ЩО Ж ЦЕ НАМ ТАК «ВІДДЯЧИЛИ»?

Лист до редакції

ЗАЗДАЛЕГІДЬ прошу вибачення за, можливо, різкий тон свого листа, але це не через образу персонально на когось, а через те приниження, яке відчуваєш нині майже щодня у нашому невлаштованому житті.

Трохи про себе. Я, Миронов Володимир Олексійович, інженер-шахтобудівник, працюючий у шахті пенсіонер, вік — 62 роки, маю двох дорослих дітей і чотирьох онуків. Здавалося б, живи та радій. Але... і від цього «але» стає боляче. Саме про це хочеться поговорити.

Смію сподіватися, що мій життєвий досвід, більш аніж 45-річний трудовий стаж дають мені право висловитися з низки проблем сьогоднішнього нашого життя, які цікавлять і хвилюють мене, та, думається, не тільки мене.

Тому дозволю собі звернутися до вас з низки пунктів. Ось вони:

1. Державний устрій України

В інтерв'ю колишнього прем'єра (а нині Президента) України Л. Д. Кучми газеті «Правда» 9.07.93 р. під назвою «Яке суспільство ми будуємо?» Леонід Данилович казав, що він неодноразово перед парламентом і Президентом порушував це питання ще у 1992 році, але відповідь на нього не з'ясована й донині. І тут же, у цьому інтерв'ю, Л. Д. Кучма заявив: «Питання про те, яке суспільство ми будуємо, я запропонував винести на референдум. Таку само думку висловили і профспілки. У комісіях Верховної Ради вже йде робота над питанням майбутнього референдуму.

ВВАЖАЮ, що народ України вкотре обдурено щодо майнової частки кожного громадянина.

Так що крига скресла. Адже народ і тільки народ має право виступати «замовником» державного ладу...»

Чому ж нині, вже у ранзі Президента, Леонід Данилович не порушує це питання перед Верховною Радою і не є ініціатором проведення референдуму з нього?

2. Приватизація чи «прихватизація»?

Вважаю, що народ України вкотре обдурено щодо майнової частки кожного громадянина. Якщо у листопаді 1993 року частка кожного члена суспільства у майні, яке підлягає приватизації, за моїми підрахунками, становила 86,8 млн. крб., а за вашими даними вона вища за мою цифру разів у чотири, то згідно з Указом Президента Л. М. Кравчука від 2.11.93 р. «Про індексацію номінальної вартості приватизаційних майнових сертифікатів» частка ця становить усього... 1 млн. 50 тис. крб. (не багато не мало)!

За станом на лютий 1995 р. (у нинішніх цінах) прочитав у «ГУ», що ця частка становить за новим президентським указом вже 50 млн. крб. Й ж стверджую, що вона (частка) дорівнює нині (повинна дорівнювати): 117 000 x 7 700 = 900 млн. 900 тис. крб., де 117 000 — вартість одного долара за офіційним курсом, 7 700 — вартість майнової частки кожного громадянина України у доларах (див. «Голос України», виступ Президента України Кравчука Л. М. на сесії Верховної Ради 11 листопада 1993 р.).

Тоді буде природним запитання: куди й кому пішли 850 млн. крб. кожного з членів нашого суспільства? Хто чітко та ясно дасть відповідь на це запитання?

Ось, мабуть, тому-то у народі поняття «приватизація» асоціюється з «прихватизацією». А як інакше? Адже майно суспільства, нажите працею кількох поколінь людей, кількох історичних епох, умить підгрібають під себе нечисті на руку ділки всіх мастей і «заквасок», які втратили у ці смутні часи усякий стид і страм, а власті зі свого «олімпу» мовчки спостерігають за всім цим, часом потурають, а трапляється, і самі стають учасниками цього фарсу.

3. Про індексацію (а не компенсацію) вкладів населення

Указ Президента Кучми Л. Д. від 24.11.94 р. «Про компенсацію грошових заощаджень...» буквально приголомшив народ України. Та інакше й бути не могло. Як можна отак бездушно, холоднокровно «компенсувати» (а це вже факт, оскільки указ підписано) працю протягом десятків років мільйонів громадян, які довірили державі свої вклади? І «прокомпенсовані» вони у 2 200 разів, тоді як на момент підписання указу (листопад 1994 р.) вартість лише мінімального споживчого кошика зросла у порівнянні з 1991 роком у 50 тисяч разів! І відшкодовані ці вклади навіть не готівкою (хоча яка їй нині віра?), а сумнівними папірцями у вигляді приватизаційних сертифікатів.

Я повністю приєднуюся до думки й висловлювань у газеті «Голос України» від 30.11.94 р. та 27.01.95 р. читачів, у яких відбивається ставлення людей до даного указу. Вважаю, що його неприпустимо було видавати, а оскільки це вже сталося, то указ треба відмінити чи накласти на нього парламентське вето; вибачитися перед людьми, бо вони дуже ображені й зневажені; розробити новий указ з індексацією людям їхніх трудових

ЯК МОЖНА отак бездушно, холоднокровно «компенсувати» (а це вже факт, оскільки указ підписано) працю протягом десятків років мільйонів громадян, які довірили державі свої вклади?

вкладів у повному обсязі в діючих цінах грошима — скажімо, при введенні в обіг стабільної грошової одиниці. Індексацію вкладів провести поетапно, протягом якогось періоду (припустимо, п'ять років), забезпечити у першу чергу їх індексацію пенсіонерам — найнезахищенішій верстві населення. Варто при цьому нагадати, що Президент постійно веде мову про потребу досягнення злагоди у суспільстві. Повністю підтримую його ідею. Але хіба такими указами досягається така злагода?

4. Вугілля і тарифи

З даного питання я неодноразово на шахті вів розмову з адміністрацією, на засіданнях профкому й РТК. Але відповіді не одержав. Дізнався тільки, що це від нас не залежить, а вирішується на рівні уряду, з чим я також абсолютно згоден. А справа, власне, в одному: чому сьогодні, і вчора, і позавчора у вугільній промисловості (а, може, й у інших галузях — не знаю) така недоладна невідповідність між зарплатнею, яка фактично нараховується, й нині діючими тарифними ставками? Це в основному стосується почасових працівників. Хіба, якщо розглядати місячну тарифну ставку з точки зору сьогоднішніх цінових реалій, можна вважати, що у цій справі (тарифікації підземних робіт) існує серйозний державний підхід до оплати праці?

Думаю, аніскільки. Але... Знайшли вихід. Оплата робиться за двома напрямками: за тарифним фондом (розрядом) плюс доплата за рівень виконання завдання, що, коли трохи перефразувати, означає: один пишемо, два в умі.

Таке «тарифне нормування» розмиває взагалі кваліфікацію робітника, дає змогу керівництву зловживати службовим становищем («я тобі не заплачу КТУ») щодо окремих працівників залежно від настрою, приязні, неприязні чи через його, працівника, «довгого язика»; чи просто цей працівник для когось обличчям не вдався. Та й узагалі, працівникові незрозумілий такий механізм у оплачуванні його праці. А це означає — невдоволення людей, обурення усім й уся, всілякі домисли. Не думаю, що такі речі потрібні державі. Тому, на мій погляд, потрібно тим, кому належить з обов'язку служби, вникнути у цю проблему й розумно її розв'язати.

5. Пенсія й життя нинішнє

Дуже боляче дивитися нині на пенсіонерів і говорити про них. Вони перетворені нині ледь не поголовно на злидарів. І це ті люди, які 50 років тому відстояли Батьківщину, буквально за лічені роки відновили зруйноване війною народне господарство, наростили промисловий потенціал держави й до 1985 року вже ледь-ледь почали переводити подих. Для них на той час уже не стояло питання про хліб, цукор, молоко, ковбасу. Та й як воно могло серйозно стояти, якщо шахтар, одержуючи пенсію 175 крб. на місяць, міг придбати тоді близько п'яти так званих продовольчих споживчих кошиків (вартість одного — 36,6 карбованця, розрахунок його я маю)? Чи треба йому було, як мені, наприклад, нині, працювати у шахті для того, щоб задовольнити свої фізіологічні потреби в їжі і платити державі за житло й електроенергію? І чи треба було продовжувати цю роботу до гробу, як уже не раз траплялося й у нас на шахті? Ну, а як тим, хто не має можливості працювати чи то за станом здоров'я, чи то за браком робочих місць? Адже нині таких ніхто ніде не візьме на роботу. Як йому прожити на шахтарську пенсію в 1 млн. 317 тис. карбованців, коли 1 літр молока коштує 30 тис. крб., один кілограм вареної ковбаси «сягнув» за 400 тис. крб., а копченої — мільйон і більше? Та плюс до всього підвищення вартості комунальних послуг, серйозне підвищення квартплати, електроенергії. А уряд вважає, що ціни ще зростатимуть. У який закуток від усього цього ховатися пенсіонерові? Як йому вижити?

Обдерли старих, як липку, й одразу ж про них забули. Під один гребінець причесали їх усіх незалежно ані від трудового внеску, ані від тривалості роботи (чи то 15 років, чи то 45 років стажу). Мовляв, дали вам пенсію (питання: яку?) — і товчіться собі. То чи не через це зменшується кількість населення України, скорочується тривалість життя? Кількість самогубств за останні три роки досягла близько 50 тисяч чоловік. Це чого ж, дозвольте спитати, відбуваються такі страшні речі? Та як же людям не плакати, не стогнати і не лізти в зашморг, якщо у порівнянні з 1991 роком рівень життя абсолютної більшості народу України знизився у 8—10 разів?!

Й усі начебто змирилися з таким становищем. Але це дуже небезпечно для суспільства. Й у той само час Президент Кучма інформує населення про те, що за даними Національного банку України поза банками перебувають у обігу 94 (!) трильйони карбованців. Це більше 40% карбованцевої маси. Вдумайтеся тільки! Це, слід гадати, окрім інвалютних відпливів з держави у сумах, мабуть, одному Богові відомих. То невже нагорі, тим, кому це належить робити, не можна вирахувати, де ж ці гроші й інвалюта? А це ж кровні, кошти народу. В кого вони й чому вони там, чому вони не працюють на користь людей, держави? Адже всі, хто тримає важелі влади, — знаючі, грамотні фахівці. Так чого ж їм у цій справі не вистачає? Чому не можна цілеспрямовано, грамотно пройтися по ланцюжку й у кінці визначитися, «що», «де» та «як»?

І щоб уже закруглитися з пенсіонерами, дозвольте звернутися до вельмишановних і не дуже молодих реформаторів, віце-прем'єрів і міністрів та до їхнього оточення із запитанням: «Так оце ви таким чином віддячили нам, своїм батькам-пенсіонерам, за те, що ми вас народили, виховали, вивчили, навчили? Віддячили оцим нашим жебрацьким життям? За що ж це?»

Ще одного аспекта з теми цього пункту мого листа, але трохи з іншого приводу, хотілося б торкнутися. Прочитав у «ГУ» за 31.01.95 р. розмову Л. Кравчука з головним редактором газети С. Правденком, у якій Леонід Макарович сказав: «Нам треба перейти до нових форм життя... Працюючи по-чорному, усі разом». Мені дуже кортить прокоментувати сказане.

ДУЖЕ боляче дивитися нині на пенсіонерів і говорити про них. Вони перетворені нині ледь не поголовно на злидарів. І це ті люди, які 50 років тому відстояли Батьківщину, буквально за лічені роки відновили зруйноване війною народне господарство

Абсолютно згоден з думкою Леоніда Макаровича про необхідність праці для досягнення багатства. Тут все правильно. І щодо роботи «по-чорному» теж згоден. Але тільки всім, бо щось тут не в'яжеться. Як приклад наведу трохи даних про свою трудову діяльність, ніяким чином не випинаючи себе, таких у нас мільйони.

З червня 1949 р. у віці 16 з половиною років почав працювати на шахті «Трудівська» з її відбудови. І так до лютого 1951 р., коли було закінчено проходження ствола. Потім — навчання. З 1956 року, після навчання, брав участь у будівництві шахт-новобудов Донбасу: «Селідовська» 1-2, «Червоноармійська» № 1; гідрошахта «Піонер» № 2; потім, з 1967 року, будучи начальником відділу капітального будівництва, став безпосереднім виконавцем реконструкції шахти «Трудівська» — по 1982 рік, рік мого переходу на пенсію, коли шахта одержала, якщо так можна висловитися, друге народження. Та, мабуть, так воно й було, оскільки на 1 січня 1967 року балансова вартість шахти становила 26,7 млн. крб., а за 15 років її реконструкції приріст балансової вартості (введення основних фондів) становив по шахті 29,8 млн. крб., причому карбованців — порівнюваних, бо інфляції тоді начебто не було. А працював я дійсно «по-чорному». Я людина, вибачте, акуратна, вів робочий щоденник. Так ось, за 1975—1977 рр., наприклад, мною перепрацьовано понад тарифний час (так званий ненормований час) 453 робочих дні. Півтора робочого року додатково до тих 3 років! При всьому при тому у душі щиро радів і гордився тим, що робив важливу й корисну справу для виробництва! Одержував задоволення від роботи! А у результаті, у підсумку до чого прийшов, що одержав? А ось що:

1. Пенсію 176 крб., нараховану із середньомісячної зарплатні 389 крб. 27 коп., а нині — 1 мільйон 317 тисяч крб.;
2. Вимушену, через умови сьогоденного життя, роботу в шахті;
3. Болячки свої, своєї дружини, які немає чим лікувати, бо сьогоднішня пенсія не дає змоги мені придбати навіть флакон зеленки;
4. А також, як я розумію, докори мені й подібним до мене, що ми начебто навіть баласт, дармоїди на шиї наших «добродійників», тих 5—7% крутих, про яких так прихильно відгукується у розмові вельмишановний Леонід Макарович.

АБСОЛЮТНО згоден з думкою Леоніда Макаровича про необхідність праці для досягнення багатства.

Що це, мовляв, вони дадуть нам (суспільству) можливість працювати й утримувати нас, пенсіонерів і бюджетників, на гідному рівні. Але коли це станеться, скільки ми повинні жити «по-чорному»? А як щодо «праці по-чорному» для мене, який нічого не має, з 16 років почав трудову діяльність, і для тих, хто у 30 років, нічого не зробивши, не посадивши власними руками деревця вже мають усе не тільки для себе, а й для своїх майбутніх нащадків? Щось не в'яжеться наша праця з платнею за неї. З чого б це?

А як же з тими основними 95% працездатного населення, які й далі відпочиватимуть ледь не 3 місяці на рік? Сказано-то сказано, та от халепа: начебто забуто «на хвилинку» шановним Леонідом Макаровичем, чому це все отак відбувається. Читаю інтерв'ю народного депутата України В. Євтухова кореспондентові «ГУ». «Але в чому ж тоді ви вбачаєте дійсні причини нинішньої кризи?» — «Про них ішлося не раз... Скажу лише, що це насамперед втрата народногосподарських зв'язків з колишніми республіками Союзу, а звідси — вигідних ринків. На Заході за ринки треба боротися... А ми ось так — одним махом». І далі: «І ще не. Уся увага наприкінці 1991 року, на першому етапі розпаду СРСР, концентрувалася на політичних питаннях — народженні незалежної держави. І десь далеко, як позабута сиротина, стояла економіка. А ті, хто подавав голос про долю виробництва, ставали ледь не найзапеклішими ворогами державності...».

Так, добре бути мудрим по шкоді.

У цій моїй заочній участі в розмові мені дуже імпонують слова головного редактора газети С. Правденка: «Я — за Україну. У якій і Президент і Верховна Рада мають чути... як до їхньої позиції, політики ставляться у різних верствах населення». Й далі: «Влада, переконаний, має чути все, що про неї кажуть».

И у цьому зв'язку мені не хотілося б, щоб деякі з владних структур сприйняли цей мій лист як лист якогось «червоно-коричневого» (чи під якимось іншим ярликом), ворога нації й держави.

Я, як громадянин, маю право на свої судження й погляди на події, що відбуваються у суспільстві. Так само, як і абсолютна більшість громадян, люблю свою Батьківщину, якій віддав 40 років (інститут — не рахується) своєї щонайсумліннішої праці.

Володимир МИРОНОВ,
шахтар.

НОВА ПРОФЕСІЯ — КАНДИДАТ У ДЕПУТАТИ,

АБО ЗАКОН ПРО ВИБОРИ ЯК ПРОБЛЕМА

Точка зору

«ЯК ПОЖИВАЄ, що поробляє мій колишній сусіда по залу Верховної Ради Віталій Карпенко?» — запитав я знайомого журналіста з «Вечірнього Києва». «Нове життя у Карпенка», — почув у відповідь. Справді, редактор київської газети тричі минулого року брав участь у виборах до Верховної Ради, кожного разу помітно випереджаючи своїх суперників, але тричі вибори «не відбулися» через пасивність виборців.

Усім відомо, що позиція більшості киян щодо виборів призвела до відсутності в парламенті колись мобільної, впливової, інтелектуальної та бойової столичної депутації. Факт цей є закономірний і потребує спеціального дослідження. Проте незаперечна є й та істина, що виборчий закон край недосконалий. Варто лише нагадати, що весь 1994 рік було перетворено на перманентну виборчу кампанію, що вибори в значній кількості округів «висіли на волосині», що до виборчих комісій різних рівнів надійшли тисячі скарг про порушення закону, що парламент досі на одну десяту не обрано, що багато обраних депутатів із попереднього місця роботи не звільнилися, хоча вони всі письмово обіцяли перейти на постійну роботу в парламент.

ЗАКОН про вибори характеризується помітним консерватизмом та недбалістю.

Якщо консерватизм можна пояснити як перемогу лівих сил, які, оглядаючись і орієнтуючись на вчорашній день, відкинули будь-який варіант змішаної системи, відстояли право висувати кандидатів від трудових колективів і т.д., то недбалість у підготовці закону має подвійну природу. З одного боку, норму, згідно з якою претендент у кандидати мав зібрати всього 300 підписів виборців на свою підтримку, не було достатньо проаналізовано й обговорено. З іншого боку, закон не давав визначень деяким новим термінам, наприклад, такому, як «повторні вибори», внаслідок чого Центральна виборча комісія мала змогу повертати статтями закону, наче дишлом у возі. Так, закон забороняє особам, які програли в першому чи другому турі, брати участь у повторних виборах. Цю позицію підтримували всі депутати, бо вважали, що повторні вибори стосуються лише конкретних округів і що ця заборона не стосується інших округів. Тим більше, що заборона стосувалася й кандидатів, які після реєстрації зняли свої кандидатури. Хіба було б логічним заборонити підготовленому політикові з Києва, який через раптову операцію чи термінове наукове відрядження, чи з етичних міркувань зняв свою кандидатуру ще задовго до голосування, взяти участь у повторних виборах у якомусь із київських округів? Якщо навіть визнати таку норму логічною і законною, то тоді чому ж дозволяється кандидатам, голосувати за яких виборці не приходять, брати участь нескінченно у повторних виборах у будь-якому окрузі? Теоретично це стосується навіть тих, хто вибори програв ганебно, не набравши жодного голосу. Де ж тут можна помітити бодай елементи логіки? Можна лише запідозрити, що коли автори закону перераховували категорії кандидатів, які не допускаються до повторних виборів, тих, хто програв вибори внаслідок пасивності виборців, просто забули вписати в текст. Як наслідок ми маємо нову професію кандидата в депутати й щедрі фінансові витрати держави на мережу перманентних повторних виборів. Звідси видно, що проблема закону про вибори не знімається. Поступово вона набиратиме дедалі більшої гостроти. Це спонукає до розгляду її в комплексі.

Мажоритарна, пропорційна чи змішана виборча система

Нині чинна Конституція України передбачає мажоритарну виборчу систему з одномандатними округами. Проект Конституції, який було підготовлено Конституційною комісією, обраною колишнім парламентом, не був прийнятий навіть у першому читанні, через що його не можна розглядати як офіційний документ. Проте він цікавий тим, що відображає вже існуючі тенденції та можливі компроміси в умовах жорстокої політичної боротьби. Адже Конституційна комісія складалася з представників різних політичних сил. Про гостроту суперечностей у питанні про виборчу систему свідчить той факт, що в згаданому проекті Конституції це питання не розв'язується. В єдиній статті, яка стосується виборів, висловлено загальні формулювання щодо вільного й рівноправного висування кандидатів, про відкритість, рівність можливостей, свободу агітації тощо. Однозначно відповідають на це питання проекти конституцій, підготовлені правими партіями. Так, у проекті Конституції від Конгресу українських націоналістів записано: «Вибори проводяться на базі багатомандатних виборчих округів за системою, яка забезпечує пропорційне представництво політичних партій та голосування за партійними списками. Право незалежних кандидатів гарантовано».

ВІДМІННІСТЬ поглядів і політичних інтересів різних політичних сил чітко проявилася під час прийняття колишнім парламентом нині чинного закону про вибори.

Якщо депутати правого напряму гаряче відстоювали пропорційну систему, то депутати комуністичної та соціалістичної орієнтацій не залишили правим жодного шансу, відстоявши мажоритарну систему, навіть не погодившись на будь-який варіант змішаної системи. Можна здогадуватися, що представники Комуністичної партії та ті, які підтримували її в парламенті, побоювалися, що виборці, зважаючи на підірваний авторитет Комуністичної партії внаслідок провалу її планів комуністичного будівництва, за цю партію не голосуватимуть. Опитування виборців перед останніми виборами підтверджували таку точку зору. Як свідчать дані незалежного центру «Демократичні ініціативи», лише 9 процентів виборців збиралися голосувати за ліві партії, тоді як за партії націонал-демократичної орієнтації — 12,6 %. В той самий час 71 % виборців хотіли б голосувати за конкретну партію, а 35 % виборців не визначилися, або мало на цьому розумілися.

Ситуація в сьогоднішньому парламенті знову складається таким чином, що депутати правої орієнтації не здатні нав'язати свою позицію, хоча можуть перешкодити лівим знову «провести» мажоритарну систему. Правда, треба пам'ятати про набутий компартією і соціалістами досвід. З'ясувалося, що значна кількість виборців охоче за них голосує, оскільки лозунги й позиція лівих за умови економічного хаосу й політичного роздоріжжя досить привабливі. Члени парламенту від соціалістів та комуністів, виступаючи у залі Верховної Ради, з неприхованою гордістю заявляють на всю країну про свою партійну приналежність. Ці обставини вселяють надію на зміни позицій лівих парламентаріїв щодо виборчої системи.

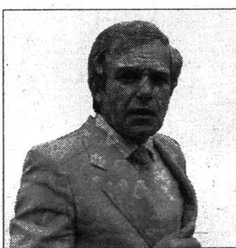

Порядок висування кандидатів у народні депутати України

Чинна Конституція надає право висування кандидатів трудовим колективам, громадським організаціям, колективам навчальних закладів, військовослужбовцям по військових частинах та виборцям за місцем проживання. Нині чинний закон про вибори грунтується в основному на положеннях Конституції. Проте він позбавив права висування кандидатів громадські організації, надавши це право політичним партіям. Спільною вимогою до всіх кандидатів є збір 300 підписів виборців округу на їхню підтримку. Ця вимога стосується також висуванців від партій. Останні повинні мати також відповідні рішення регіональних органів своєї партії. Зі сказаного видно, що закон надає великі можливості для керівників підприємств та установ щодо висування самих себе або «своїх» людей, а це — пережиток колишньої системи. З іншого боку, закон створює певні перешкоди для тих, кого висувають від політичних партій, адже більшість партій не має розгалуженої системи осередків по всій Україні.

Вразливою нормою закону виявилася вимога про збір підписів. Адже зібрати 300 підписів не є проблема. Кожний будинок може висунути свого кандидата, якщо хтось має велике бажання стати кандидатом. Це призвело до того, що кількість кандидатів в окремих округах сягала тридцяти.

Міжнародна комісія з нагляду за виборами в Україні у своїх рекомендаціях запропонувала збільшити кількість підписів, потрібних для реєстрації кандидатом у депутати.

Крім цього, запропоновано позбавити права висування кандидатів трудові колективи, обмежившись збиранням підписів на підтримку кандидатів. Важко передбачити, чи підуть на ці зміни політичні групи у парламенті. Але можна напевно сказати, що навколо позиції про висування кандидатів від партій точитиметься боротьба.

Обмеження прав кандидатів у депутати та механізм запобігання порушень під час передвиборчої кампанії

Конституція України гарантує великі можливості кандидатові в депутати щодо його передвиборчої агітації. Проте чинний закон про вибори накладає ряд обмежень з метою збереження рівності умов і можливостей для всіх кандидатів. Обмеження стосуються головним чином виступів на державному телебаченні, публікацій у державній пресі, видання агітаційних матеріалів за рахунок виборчих комісій. Певна частина обмежень стосується вказівок на час, за межами якого певні дії не допускаються, наприклад, агітація в день виборів. Найбільші нарікання й скарги викликало фінансове обмеження, яке полягало в забороні формувати й використовувати власний виборчий фонд понад 100 мінімальних заробітних плат. Таких коштів виявилося надто мало, щоб забезпечити достатнє спілкування з виборцями, що штовхало багатьох кандидатів на порушення закону. Контроль за використанням коштів власного фонду кандидата згідно з чинним законом має здійснювати окружна виборча комісія, а звіт про його використання — публікувати в пресі.

Міжнародна комісія з нагляду за виборами рекомендувала проаналізувати ситуацію, що склалася, збільшити до розумного рівня витрати власних коштів на вибори, давши право кандидатові в депутати самому контролювати ці витрати.

Комісія висунула ще кілька пропозицій, які стосуються періоду передвиборчої кампанії. Йдеться про право мати додатковий власний фонд на другий тур голосування, коли у «фіналі» залишаються два кандидати, та про збільшення дистанції між першим і другим турами. Рекомендовано також розробити чіткий порядок покарань за порушення закону й затвердити окремий законодавчий акт щодо використання кандидатами незалежних засобів масової інформації. Для України прийняття такого закону мало б величезне значення ще й у сенсі використання засобів масової інформації в агітаційній передвиборчій боротьбі. Відомі численні факти позовів до газет та телебачення за образи та наклепи на кандидатів.

Особливі зауваження міжнародної комісії стосуються списків виборців. Стверджується, що порядок, за яким усіх виборців, котрі працюють за кордоном, прикріплюють до одного округу, неправильний. До того ж цих виборців зовсім не охоплює виборча кампанія. Центральна виборча комісія, на думку міжнародної комісії, має заздалегідь повідомляти про точну кількість виборців у кожному окрузі. Але особливу проблему в Україні становить об'єктивність списків виборців.

Механізм запобігання порушенням закону під час голосування

Чинна Конституція України забороняє здійснювати контроль за волевиявленням виборців. У законі про вибори стверджується, що кожний виборець голосує особисто і що голосування за інших осіб не допускається. Разом із тим закон дозволяє дострокове голосування якщо виборець не може з'явитися на виборчу дільницю в день голосування. Закон дозволяє голосування вдома за допомогою скриньки, яку приносять члени окружної комісії на виклик від хворих чи немічних людей. Саме з цими обставинами пов'язана значна кількість скарг та заяв від спостерігачів, довірених осіб кандидатів у депутати. Найбільша кількість порушень проявляється в тому, що люди голосують за членів своїх родин, сусідів, знайомих, взявши з собою їхні паспорти.

Недолік використання пересувної скриньки полягає в тому, що її носить, як правило, той, хто хоче її носити. А хоче носити здебільшого той, хто має зацікавленість та симпатії до певного депутата. Міжнародні спостерігачі помітили, що результати голосування зі скринькою часто не відповідали загальній тенденції голосування на дільниці.

Значна кількість скарг надходить з приводу того, що в урнах для голосування кількість бюлетенів перевищує кількість виборців, які проголосували. Скаржники натякають або прямо стверджують, що такі порушення є проявами активності з боку місцевих керівників або окремих членів комісій.

Міжнародна комісія з нагляду за виборами в Україні внесла ряд рекомендацій, які не вимагають принципових змін закону, а стосуються зафіксованої в законі концепції голосування.

По-перше, рекомендовано розробити чітку систему друкування, зберігання та надсилання бюлетенів на дільницю, і, що найважливіше, пропоновано узаконити механізм стеження за цими процесами з боку спостерігачів. По-друге, пересувну скриньку має розносити тільки в певний час більш як два члени комісії у супроводі спостерігачів. По-третє, має бути докладна процедура автономного підрахунку голосів тих, хто достроково голосував, та голосів з пересувних скриньок. Нарешті, міжнародна комісія, зі зрозумілих причин, рекомендує проводити голосування військових за межами військових частин.

На окрему увагу заслуговують і деякі вказівки Центральної виборчої комісії та норми закону щодо техніки голосування. За нинішніми вимогами голосування виборець має закреслити прізвища депутатів, за яких він не голосує. На останніх виборах це призвело до того, що в окремих округах до 20 відсотків бюлетенів було визнано недійсними, бо виборці не закреслювали всіх прізвищ, проти яких голосували.

Механізм визначення результатів голосування. Унормування прийняття рішень у разі виявлення порушень закону під час виборів

Згідно з законом про вибори підрахунками голосів та визначенням результатів виборів займається окружна виборча комісія. Центральна виборча комісія розглядає звернення, заяви, скарги громадян і кандидатів у депутати на рішення та дії окружних і дільничних комісій, скасовує або зупиняє їх дію. Як свідчить досвід, у заявах і скаргах змальовують порушення, які, на думку авторів, вплинули на результати виборів. Центральна виборча комісія, погоджуючись, як правило, з фактами порушень, жодного разу не прийняла рішення про те, що ці порушення істотно вплинули на результати голосування. Тут ми маємо справу із суб'єктивізмом у найвідповідальнішій справі, побудованому на відсутності чітких критеріїв та прийнятті рішень на основі голосування членів комісії.

Остаточне рішення про визнання повноважень депутатів приймає Верховна Рада. Не можна не помітити парадокс: на першому засіданні ВР депутати, які не мають мандатів, голосують за визнання своїх мандатів. Після повторних виборів постає ще цікавіша ситуація, оскільки на рішення впливають політичні симпатії та антипатії, що вже, до речі, мало місце. Влада, обрана у такий спосіб, не може бути авторитетна.

ОЧЕВИДНО, мають бути розроблені чіткі правові механізми визначення результатів виборів та ефективні механізми запобігання порушенням закону.

***

15—17 грудня минулого року в Києві відбулася щорічна конференція Асоціації працівників виборчих органів Центральної та Східної Європи, на якій докладно обговорили недоліки Закону про вибори в Україні й висловили зауваження, які в основному збігаються з пропозиціями Міжнародної Комісії з нагляду за виборами в Україні. Про потребу серйозних змін у Законі про вибори говорив голова Центральної виборчої комісії Іван Ємець, який заявив, що очолювана ним комісія готує свої пропозиції для Верховної Ради.

Процес, здається, пішов. Можливо, нові вибори не за горами? Зростає наш законодавчий досвід. Його слід використати, щоб авторитет парламенту й виборів не падав. А то ось у моєму колишньому окрузі люди п'ять разів ходили на голосування, три виборчі кампанії витримали, а депутата так і не обрали. Місце досі залишається вакантним. І, напевно, залишиться, бо хто ж наважиться йти вшосте на вибори, ймовірність результативності яких наблизилася до нуля.

Юрій ГНАТКЕВИЧ,
член Центрального правління Всеукраїнського товариства «Просвіта».

Епоха «дешевих» енергоресурсів закінчилась. І це має піти на користь

Точка зору

ОСТАННІМИ роками до обговорення питань енергетики приєдналось багато фахівців неенергетичного профілю. Їхню зацікавленість і бажання допомоги можна тільки привітати, бо серед великої кількості різноманітних і часто наївних пропозицій завжди є якась частка раціональних і навіть оригінальних. Та в цій справі є й негативні моменти, бо деякі спрощені тлумачення і рекомендації формують у свідомості суспільства (в тому числі серед представників законодавчої та виконавчої влад) помилкові погляди на дуже важливі питання розвитку енергетики, що є однією з головних галузей народного господарства.

Вважаємо, що дана стаття, написана енергетиком з багаторічним стажем роботи, допоможе багатьом читачам краще розібратися в усій складності проблем енергетики України за переходу до ринкових відносин.

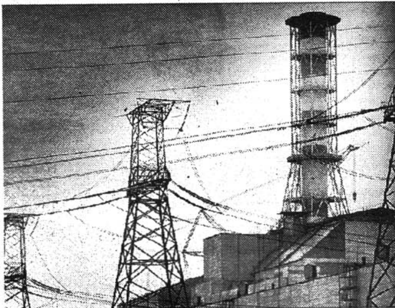

I. Енергоресурси

Україна не належить до країн, бідних на первісні енергоресурси, одначе якісне співвідношення та умови видобування цих ресурсів у наш час значно погіршали. Так, наприклад, поклади кам'яного вугілля, навіть за більш інтенсивного видобування, можуть забезпечити потреби України більш ніж на два сторіччя, але сьогоденний стан вуглевидобувних підприємств не відповідає сучасним вимогам: більш як 12 відсотків шахт побудовано понад 50 років тому, 60 відсотків за останні 20 років не реконструювалися. Ці несприятливі чинники істотно збільшують собівартість видобування вугілля, а на їх подолання потрібно великі капіталовкладення і багато часу.

Україна має значні запаси бурого вугілля та горючих сланців, які ще не досить досліджені й використовуються слабко. Гадаю, що на їх основі можливе створення енерготехнологічних комплексів з виробництва електроенергії, побутового палива і цінної сировини для хімічних виробництв.

Менш сприятлива ситуація склалася з нафтою та газом. Проте такий стан не є наслідком нормального розвитку нафтогазової промисловості та споживачів її продукції, а наслідком паливної кон'юнктури, спричиненої відкриттям багатих родовищ нафти й газу у Сибіру та Середній Азії. Останнє призвело до зменшення геологопошукових та розвідувальних робіт на перспективних площах України. Однак останні геологорозвідувальні роботи дозволяють робити оптимістичні прогнози. Негативним чинником є також низький коефіцієнт виділення нафти з шарів, який за еквівалентних геологічних умов значно нижчий, ніж, наприклад, у США.

Не обділені надра України і ядерним паливом. Є можливості видобутку і збагачення руди з отриманням товарних концентратів урану, але все це не можна розглядати як базу наявної ядерної енергетики, бо ізотопне збагачення урану, виготовлення тепловидільних елементів та оброблення відпрацьованих зосереджені в Росії. Невідомо також, чи досліджували доцільність використання в Україні важководяних реакторів на природному урані.

Переважна низовинність території, а також відносно невисокі модулі стоку річок спричиняють обмеженість гідроресурсів України, і тому участь ГЕС у виробленні електроенергії становить менш як 4 відсотки за використання майже всіх вигідних стоків річок. У той же час для покриття добових піків навантажень і створення мобільних резервів потужностей у системі електропостачання в майбутньому може постати потреба в збільшенні потужностей наявних ГЕС і будівництва нових ГЕС (ГАЕС) з малою кількістю годин використання їхньої потужності у години пік. Очевидно, постане також питання про будівництво ГЕС з місткими водосховищами у басейнах карпатських річок з метою регулювання їхнього стоку і тим самим зменшення збитків від руйнівних повеней, а також створення умов для надійного водопостачання міст і промислових центрів західних регіонів України.

II. Структура балансу енергоресурсів

Головним недоліком енергетичної політики колишнього СРСР було встановлення низьких цін на енергоресурси, особливо на нафту й газ, що призвело до їх необгрунтовано широкого використання навіть тоді, коли їх можна було замінити на тверде пальне, що завершує паливний баланс. У 60-х роках внутрішні союзні ціни на нафтопродукти й газ не надто відрізнялися від світових, але під час арабо-ізраїльського конфлікту, на початку 70-х років, за рішенням країн ОПЕК, серед яких провідну роль відігравали арабські експортери нафти, світові ціни зросли у 8—10 разів і за одну тонну нафти доводилося тоді платити 220—250 доларів США, що майже вдвічі перевищує сьогоденну ціну. Невідомо чому тодішнє керівництво СРСР не збільшило внутрішні ціни на нафту й газ для зниження їхньої частки у власному паливному балансі й не скористалася зі зручної нагоди для збільшення своїх експортних можливостей з метою отримання додаткових багатомільярдних валютних надходжень.

У результаті такої непродуманої цінової політики і неврахування перспектив ціноутворення у світі в колишньому Союзі було ухвалено багато рішень, які надовго прирекли народне господарство країн СНД на неефективну роботу. До них можна віднести й будівництво нафтопереробних заводів з низькою глибиною переробки сировини, встановлення норм заниженої теплової ізоляції цивільних і промислових споруд, теплових мереж і технологічних установок, будівництво менш економічних систем теплопостачання міст і промпідприємств, відмова від повсюдного інструментального контролю за витратою окремих видів енергоресурсів та енергоносіїв тощо.

На жаль, ще досі залишилось багато прихильників збереження встановлених раніше низьких цін на нафту та газ шляхом домовленості між членами СНД, які забувають, що за ринкових стосунків встановлення цін нижчих за світові на будь-яку продукцію — це відкриття шляхів для спекуляції та розквіту тіньової економіки, а також наївно вважають, що експортери нафти згодяться недоотримувати прибутки. Тому вихід з наявного становища кожного учасника СНД має починатися з якнайскорішої оптимізації своїх енергетичних балансів. Для України першочерговим питанням оптимізації енергобалансу є значне скорочення у народному господарстві витрат газу й нафтопродуктів, і передусім — для вироблення електроенергії та теплоенергії. Час зрозуміти, що зараз і в передбачуваному майбутньому найефективнішим паливом для електростанцій України буде кам'яне вугілля, а газ має залишатися сировиною для хімічної промисловості, побутовим паливом і енергетичним чи хімічним агентом у технологічних процесах інших галузей промисловості, де це економічно вигідно.

Не слід також забувати, що імпорт енергоносіїв для заміни місцевих — це потенційне зменшення кількості робочих місць і збільшення безробіття у державі. У той же час слід зазначити, що збільшення вироблення енергії на твердому паливі й відповідне зниження витрат газу та мазуту на електростанціях є непростим завданням. Сьогодні навряд чи знайдеться електростанція, що спалює у своїх котлах вугілля, передбачене проектом. Тому для сталого спалювання вугілля невідповідної якості, як правило, скрізь використовують «підсвічування» факела газом чи мазутом. Не слід спокушати себе сподіваннями, що шахтарів можна примусити давати вугілля чітко встановленої якості. Цього не вдавалося зробити раніше навіть «найпершим». Справа тут не в злому замірі чи простій халатності шахтарів. Шари вугілля далеко не гомогенні структури, затиснені згори і знизу рівними поверхнями порожньої породи, і у вибої нема поличок, де можна було б окремо розкласти породу й вугілля. Тому забезпечити середню якість вугілля, що видобувається за зміну, добу, а то й триваліший час, дуже важко.

Подолати ці труднощі можна шляхом шихтування, збагачення чи нетрадиційного способу спалювання вугілля у спеціальних котлах. Останній варіант дає змогу використовувати вугілля з високою зольністю, а це може збільшити коефіцієнт видобутку вугілля на шахтах.

III. Альтернативні джерела енергії

Як найреальніші альтернативні джерела енергії можна розглядати лише енергію Сонця, вітру, морських хвиль, водяних потоків і продуктів фотосинтезу. У наш час широко використовують лише енергію двох останніх, завдяки можливості їх зосереджувати й нагромаджувати. На жаль, для повсюдно доступної енергії Сонця чи вітру цього досягнути неможливо, а перетворення й накопичення отриманих за їх рахунок інших видів енергії пов'язані з великими видатками та технологічними втратами. Обійтися без таких перетворювань неможливо, бо енергопостачання — це взаємопов'язаний процес одночасного вироблення і споживання енергії, який, як правило, не збігається в часі з можливостями цих альтернативних джерел енергії.

Характерно, що саме через відсутність чіткого розуміння цих особливостей найбільше розходяться думки фахівців з перетворення енергії Сонця чи вітру на електро- чи теплоенергію та фахівців, пов'язаних з практичним забезпеченням народного господарства цими видами енергії. Перші, як правило, враховують лише видатки на отримання енергії як такої, що не прив'язана до споживачів, а другі розглядають отримувану енергію з урахуванням її використання у конкретних графіках навантажень — добових, тижневих та річних, а також з урахуванням необхідних резервів за умов мінімальних видач альтернативних джерел, за планових і аварійних ремонтів тощо. Наприклад, енергетик-практик насамперед цікавиться, скільки треба мати накопиченої енергії чи резервних потужностей на той період, коли Сонце не світить чи захмарене, коли немає вітру і як довго це може тривати, скільки треба тримати потужностей в обертовому резерві та які тоді будуть втрати.

Окрім цих, не завжди зрозумілих нефахівцям, особливостей енергетики часто зустрічається і пряме викривлення фактів. Наприклад, вітроенергетики вже часто заявляють, що вартість встановленого 1 кВт на ВЕС така сама, як на ТЕС, що спалюють вугілля, але при цьому замовчують, що їхній 1 кВт виробляє на рік утричі менше кіловат-годин і на додачу вимагає введення додаткових кіловат резервних потужностей для живлення споживачів за безвітряної погоди. Схоже міркують прихильники використання енергії прямого сонячного випромінювання та енергії морських хвиль.

IV. Заощадження енергії

Надзвичайно актуальні проблеми економії енергії, але підходи до їх розв'язання дечим нагадують кампанійські заклики недавнього минулого. Проте тут слід одразу зазначити, що в теперішньому народному господарстві України, у промисловій та непромисловій галузях, справді дуже багато нераціональних витрат енергії, не пов'язаних ані з особливостями технології, ані з захистом навколишнього середовища, ані зі збільшенням продуктивності праці. Цьому сприяють дві причини: перша — відсутність конкретного господаря, через що все «наше» сприймається як нічиє, а друга — колишні низькі ціни на первинні енергоресурси і відповідно на всі види вторинних енергоносіїв, що виробило у суспільстві важливе до них ставлення.

Тому всі можливі заходи з економії енергії також можна розподілити на дві частини. Перша — суто організаційні заходи, пов'язані передусім з підвищенням виробничої дисципліни та відповідальності, й такі, що окуповують себе за короткі строки, а друга — розроблення технічних заходів для зменшення енерговитрат за рахунок докорінних технологічних удосконалень виробництва, а також підвищення ефективності обладнання, комунікацій тощо. Першу частину можна зреалізувати відразу по тому, як на виробництві з'явиться справжній колективний чи одноосібний господар і весь виробничий колектив буде в цьому зацікавлений. Ця частина може дати заощадження електроенергії десь у межах 5—7 відсотків, а теплоенергії — до 10—15 відсотків. Друга частина може дати удвічі-втричі більше заощадження, але для цього необхідні значні видатки та довший тривалий період реалізації.

Великі резерви заощадження енергоресурсів мають комунальні та індивідуальні споживачі тепла. Чималу економію можуть дати вторинні енергоресурси — як високого, так і низького потенціалу. За підвищених цін на паливо ефективним може стати те, що раніше вважали за неефективне.

Дуже часто лунають заклики до значного скорочення нашої енергоємної промисловості та переорієнтації народного господарства України на наукомісткі технології з метою зменшення витрат енергоресурсів. Не заперечуючи доцільності цих рекомендацій, уявляється як сумнівна та проблематична можливість їх швидко реалізувати, бо зараз дуже важко втиснутися у щільні лави держав, що посідають у цих галузях чільні позиції. Тому сьогодні, певне, доцільніше поставити питання про докорінне оновлення нашої енергоємної промисловості та зорієнтування її на переробку нашої сировини на якісні конструкційні матеріали, з яких ми могли б виготовляти конкурентоспроможні готові вироби, що мають у багато разів вищу ринкову ціну, ніж сировина та напівфабрикати. За такого підходу одночасно розв'язується і проблема збільшення зайнятості населення, а це скоро стане одним з найгостріших питань.

На завершення треба зазначити, що всі розглянуті рекомендації, особливо пов'язані з новими розробками, проектуванням, будівництвом та дослідною експлуатацією, потребують значних капіталовкладень та багато часу. Тому на даному етапі економічної кризи всю увагу має бути зосереджено на заходах, що в найкоротші строки могли б привести до збільшення видобування нафти й газу та переведення з газу та мазуту на тверде паливо вогневих процесів, де це технічно можливо та економічно доцільно з урахуванням світових цін, а також таких заходів, які, за прийнятних витрат, дали б змогу досягти значного заощадження енергії.

Леонтій ЧИЖИШИН,
кандидат технічних наук, колишній головний інженер Норільської енергосистеми.

COMMUNICATIONS

A DIVISION OF MARANTZ JAPAN INC

Предлагаем профессиональные системы радиосвязи УКВ, ДЦВ (140-470 МГц) диапазонов, радиотелефонные и транковые комплексы, субминиатюрные, автомобильные радиостанции, ретрансляторы и сканирующие приемники.

Приглашаем к сотрудничеству заинтересованные организации в области строительства и эксплуатации систем радиосвязи.

Осуществляем контрактные поставки радиооборудования на условиях склад-Москва или CFI-Киев. Будем рады ответить на интересующие Вас вопросы. За информацией обращаться:

35-1, 7-chome, Sagamiono, Sagamihara-shi, Kanagawa, 228 Japan,

или к авторизованному представителю по России и странам СНГ

АОЗТ "КОМПАС-Р".

Россия, Москва,
Красноказарменная ул., д.12.
Для писем: Москва, 111539, а/я 89.
Телефон/факс: (095) 361-9533,
(095) 361-9839, (095) 362-0582.

COMPASSOR

МЫ БЛИЖЕ, ЧЕМ ШВЕЙЦАРИЯ!

PAREX BANK

СПРАВКИ О ТЕКУЩИХ КУРСАХ тел. 213534

КОДИРОВАННЫЕ СЧЕТА тел. 210779

НАЛИЧНАЯ ВАЛЮТА ЗА БЕЗНАЛИЧНУЮ тел. 223378

КОНВЕРТАЦИЯ ВСЕХ ВАЛЮТ тел. 213768

МЕЖДУНАРОДНЫЕ ПЛАТЕЖНЫЕ КАРТОЧКИ VISA, MASTERCARD тел. 229533

ул. Смилшу 3, Рига LV-1522, Латвия
Тел.: (3712) 228672, 222289, 222291
Факс: 215201, 222464, 220182

ПРОМКОМПЛЕКТ предлагает

ПОЛНЫЙ АССОРТИМЕНТ САНТЕХНИЧЕСКОГО ОБОРУДОВАНИЯ

со склада в Киеве

(044)432-76-82 (044)452-10-48

Розничная продажа через магазин "Дом и Сад"
ул. Закревского,16
(массив"Троещина")

- **Трубопроводная арматура** (задвижки, вентили, фитинги, отводы, краны, сгоны, фланцы и др.)
- **Сантехника**

а также:

- **Фасонные изделия** из чугуна
- **Метизы** (болты, гайки, шайбы)
- **Газовые колонки**
- **Счетчики** (газовые, водяные)

Римарк

NEW!

SCORPIO. МОДЕРНІЗОВАНИЙ ЗА УМОВАМИ СУЧАСНОСТІ.
ВЖЕ У ПРОДАЖУ. ВПЕРШЕ НА ТЕРИТОРІЇ СНД

ЄВРОПЕЙСЬКА ГАМА ФОРДА

TRANSIT. НЕВЕЛИКІ ВАНТАЖІВКИ І АВТОБУСИ ДЛЯ ВЕЛИКИХ ЗАВДАНЬ.
Ціна від $ 19.700

ESCORT. НЕДОРОГЕ АВТО З ВЕЛИКИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ.
Ціна від $ 12.400

MONDEO. АВТОМОБІЛЬ ДЛЯ УСЬОГО СВІТУ.
Ціна від $ 18.400
ЦІНИ НЕ ВРАХОВУЮТЬ МИТНИХ ТА ІНШИХ ЗБОРІВ

Завжди у продажу американські Ford Taurus, Ford Crown Victoria, Ford Explorer, Ford Aerostar, Ford Club Wagon, Lincoln Town Car
Та європейські Ford Fiesta, Ford Escort, Ford Mondeo, Ford Scorpio, Ford Transit, Ford Maverick, Ford Galaxy. На будь-який смак і для будь-яких потреб.

ЗНИЖКА НА АВТОМОБІЛІ ТА ЗАПЧАСТИНИ - ДЛЯ ТИХ, ХТО КУПИВ У НАС БІЛЬШЕ ДВОХ ФОРДІВ

ВІННЕР ФОРД КИЇВ.
ОФІЦІЙНИЙ ДИЛЕР FORD MOTOR COMPANY
ПРОДАЖ. ГАРАНТІЯ. СЕРВІС.
КИЇВ, ВУЛ.НАРОДНОГО ОПОЛЧЕННЯ, 16а.
ТЕЛ.: (044) 271 79 50, 271 79 51; ФАКС: (044) 271 79 93

ВСЕ, ЩО МИ РОБИМО, МИ РОБИМО ДЛЯ ВАС!

МЕЖДУНАРОДНАЯ **НОВЫЙ МИР** ФИНАНСОВАЯ ГРУППА

- За Ваши безналичные карбованцы и СКВ проплатит контракты в наличной и безналичной формах в рублях и СКВ.
- Примет на свои счета национальные валюты : российскую, беларусскую, молдовскую, казахскую, узбекскую и туркменскую с конвертацией в СКВ, рубли.
- Ведение буферных счетов.
- Бартерные и таможенные услуги в России.
- ВТК до 90% на руки.

РАЗУМНЫЕ КОМИССИОННЫЕ.
КОНФИДЕНЦИАЛЬНО, ЮРИДИЧЕСКИ БЕЗУПРЕЧНО.

Тел./факс (095)148-22-16, 148-57-24, (0572)15-78-13

ВЕРКОН

Київський верстатобудівний концерн

виготовляє і реалізує:

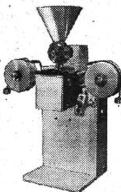

Перші вітчизняні фасувально-пакувальні автомати й комплекси для сипучих і гранульованих продуктів харчової, хімічної, біомедичної промисловості.

5 модифікацій дозування від 25 г до 1000 г.

А також:

Універсальні токарні і фрезерувальні верстати; 3-кулачкові патрони, затискні гідроциліндри, відцентрові водяні й стічно-масні насоси, корморізки, лобзики механічні.

Висока якість, помірні ціни, гарантований сервіс.

Україна,
252062, Київ-62, пр.Перемоги, 67.
Телефони: (044) 442-83-98, 442-60-55, 442-82-60, 442-72-36.
Факс (044) 443-79-86.

Підприємство реалізує або обмінює на продукти харчування: цукор, борошно, гречку, крупи, томат-пасту, олію дезодоровану, тушонку, порошок гірчичний

Трактори: МТЗ-80 УК; МТЗ-82 УК; Т-25 А /Владимирец/
Автомобілі ЛУАЗ-969 М.
Напої безалкогольні 1,5 л: кола, апельсин, лимон, суниця.
Товар можемо доставити своїм транспортом.

Телефони в Луцьку:
/03322/ 4-42-57, т/ф 4-33-84.

Все технічне — просто!

TEXHOLOD UKRAINE

ГАЗОСВАРКА БЕЗ КАРБИДА!

Промышленная электролизно—водная установка

ТЕРЕ—1.5Т

Полная замена ацетиленового сварочного поста

Звоните:
(0572) 23—0127, 32—1903
факс 12—28—76
Пишите: Украина, 310115, г. Харьков—115, а/я 3151

Яворівське заводоуправління будівельних матеріалів Львівської області реалізує в необмеженій кількості залізничним транспортом та автотранспортом покупця гравій керамзитовий фракцій 5-10 мм, 10-20 мм, 20-40 мм, марки 400, 450, 500, 550, 600 та керамзитовий пісок фракції 0-7 мм, марки 600, 700, 800.

Середня ціна одного м³ керамзиту станом на 17 березня 1995 року 2160000 крб.

Адреса заводоуправління: 292195, с. Шкло Яворівського району Львівської обл. Телефони для довідок: 41-433, 55-507, 50-553.

АТ «ТЕХСЕРВІС» пропонує для сільгосппідприємств та організацій:

солідол жировий, масло ХА-30, масла дизельні, ресори: РАФ, ГАЗ, ЛАЗ, «Москвич», КамАЗ, КрАЗ, засувки пароводяні 100, розчинонасоси, підшипники, редуктор Ц2У-100-20-21-У1, електролічильники, півосі УАЗ, розпилювачі дизпального.

Оплата будь-яка, можливий бартер.
Наша адреса: Ямпіль Вінницької області, вул. Леніна, 11.
Телефони для довідок (04336) 2-15-97, 2-29-06, 2-32-94.

МОСКОМ ПРИВАТБАНК – ВАШ БАНК В РОССИИ

Для предприятий, фирм и частных лиц

Зарегистрирует фирму в Российской Федерации
Откроет расчетный счет в рублях и карбованцах
Обеспечит конвертацию в любой вид валюты
Разместит Ваши средства на срок от одного дня
Обеспечит управление активами на рынке государственных ценных бумаг (ГКО, КО)
Проведет аккредитивные расчеты
Выполнит разовые банковские операции
Поможет в бухгалтерском сопровождении и налоговом планировании
Предоставит услуги Службы персонального банкира

Управление счетом из Вашего офиса — через бесплатно предоставляемую систему Банк - Клиент

Адрес: Россия, Москва, ул. Космонавта Волкова, 14

Регистрация фирм, открытие счетов и размещение денежных средств:
(095) 156-78-49, 156-78-50,
156-78-51, 156-87-11,
150-99-51, 156-78-93

Конверсионные операции с "мягкими валютами":
(095) 156-96-98, 156-96-69, 159-67-14,
156-78-06, 156-78-07, 156-78-13,
156-78-86

ТРАНСБАНК*TRANSBANK*ТРАНСБАНК*TRANSBANK*ТРАНСБАНК*TRANSBANK*ТРАНСБАНК*TRANSBANK*ТРАНСБАНК*TRANSBANK*ТРАНСБАНК*TRANSBANK

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЧЕТВЕРТИЙ ВИПУСК АКЦІЙ АКЦІОНЕРНОГО КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ "ТРАНСБАНК"

Інформація зареєстрована Міністерством фінансів України 12.04.95р.

I. ХАРАКТЕРИСТИКА ЕМІТЕНТА.
Акціонерний комерційний банк "Трансбанк" є правонаступником Київського комерційного шляхового банку "Київшляхбанк", заснованого на пайових засадах 2 листопада 1990 року і зареєстрованого у Національному банку України за номером 22.
АКБ "Трансбанк" перереєстрований у Національному банку України 17 травня 1994 року.
Місцезнаходження банку: 252005, м.Київ, вул. Фізкультури, 9.
На момент прийняття рішення про четверту емісію акцій статутний фонд становить 67121,6 млн.крб.
Банк є універсальною кредитно-фінансовою установою типу відкритого акціонерного товариства.
Головною метою діяльності банку є активна участь в економічному, соціальному, культурному і духовному розвитку України шляхом сприяння підприємництву, вдосконалення кредитно-фінансових і зовнішньоекономічних відносин шляхом надання банком різноманітних послуг, а також отримання прибутку від власної кредитно-фінансової діяльності.
Фінансова політика банку базується на принципах надійності, ефективності, прибутковості, оперативності, доступності та зручності для клієнтів.
На банк не накладались адміністративні та економічні санкції за весь період його діяльності.
Вищим органом управління банку є Загальні збори акціонерів, які мають право вирішувати всі питання діяльності банку.
У період між загальними зборами акціонерів функції керуючого органу виконує Рада банку.
Правління банку є виконавчим органом банку, до складу якого входять:
Лашкевич В.В.- голова правління, освіта - вища економічна, загальний стаж роботи в банківських установах - 20 років;
Рудак Н.С. - головний бухгалтер, освіта - вища економічна, загальний стаж роботи в банківських установах - 16 років.

II. ОПИС ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ЕМІТЕНТА.
Кредитна політика банку в 1994 році була спрямована на сприяння процесам формування і розвитку дорожнього господарства України, комерційних структур, широку підтримку підприємництва та надання різноманітних послуг.
За 1994 рік було видано позичальникам 88 комерційних кредитів на суму 233 млрд.крб.
Активи банку на 01.01.1995 року становлять 1096511 млн.крб. Банк працює по ліцензії на здійснення операцій в іноземній валюті.
Банк впроваджує у себе розрахунки в системі американської компанії "Вестерн-Юніон" по швидкому переказу готівкової валюти, в якій працює більше 80 країн світу.
АКБ "Трансбанк" - член Асоціації комерційних банків України і Української міжбанківської валютної біржі.

III. ДАНІ ПРО ЕМІСІЮ ЦІННИХ ПАПЕРІВ.
Загальними зборами акціонерів (протокол №1 від 23.03.95 р.) прийнято рішення про збільшення статутного фонду Банку до 92121,6 млн.крб. шляхом випуску простих іменних акцій банку у кількості 250 000 штук, номінальною вартістю 100 000 карбованців кожна.
Мета випуску акцій - розширення можливостей банку у наданні кредитів, подальше зміцнення фінансового стану банку і зростання масштабів його діяльності.
Акції розповсюджуються шляхом відкритої підписки, що проводиться банком серед юридичних та фізичних осіб за адресою: м. Київ, вул. Фізкультури, 9.
Строк відкритої підписки з "15" травня 1995 року по "15" червня 1995 року.
Акціонери, власники раніше випущених акцій, користуються переважним правом на придбання акцій четвертої підписки за їх номінальною вартістю.
Акції сплачуються в карбованцях або в іноземній валюті. Незалежно від форми внесеного вкладу вартість акції виражається в карбованцях. При оплаті акцій в іноземній валюті перерахунок її в карбованці здійснюється за курсом, встановленим Національним банком України на дату оплати.
Акції реалізуються, як за їх номінальною вартістю, так і з емісійною надбавкою.
Передплата на акції здійснюється шляхом укладання угоди, відповідно до якої банк зобов'язується видати покупцю свідоцтво на загальну суму акцій після їх повної сплати, а також повної сплати їхньої курсової вартості.
У випадках, які передбачені інструктивними матеріалами Національного банку України, юридичним особам потрібно представити баланс, форму №2 та аудиторський висновок, а фізичним особам подати довідку з податкової інспекції про джерела коштів, що спрямовуються на придбання акцій.
Власник акцій має право:
- участі у Загальних зборах акціонерів особисто або через представника (довірена особа);
- голосу (одна акція - один голос) при вирішенні всіх питань, що розглядаються Загальними зборами акціонерів;
- на одержання дивідендів по акціях, які є його власністю.
Права власності на акції четвертого випуску можуть бути передані тільки після офіційної реєстрації емісії.
Дивіденди по акціях виплачуються за підсумками кварталу за рахунок чистого прибутку банку, який залишається в його розпорядженні після сплати платежів до бюджету.

IV. ПЕРЕЛІК І РЕЗУЛЬТАТИ ПОПЕРЕДНІХ ЕМІСІЙ.
Станом на 23.03.1995 року проведено три емісії, які відповідно до чинного законодавства пройшли реєстрацію у Міністерстві фінансів та Національному банку України.
Перша емісія була зареєстрована Міністерством фінансів України 30 березня 1994 року (реєстраційний номер 123/1/94 на суму один мільярд крб. (9 000 простих іменних і 1 000 привілейованих іменних акцій номіналом 100 000 крб. кожна)).
Друга емісія зареєстрована 8 червня 1994 року (реєстраційний номер 224/1/94 на суму 4 936 100 000 крб. (49 361 простих іменних акцій номіналом 100 000 крб. кожна)).
Третя емісія зареєстрована 27 березня 1995 року (реєстраційний номер 127/1/95 на суму 61 185 500 000 крб. (611 855 простих іменних акцій номіналом 100 000 крб. кожна)).
Таким чином, зараз статутний фонд АКБ "Трансбанк" становить 67 121 600 000 крб.

V. ФАКТОРИ РИЗИКУ.
Факторами ризику, які можуть впливати на діяльність АКБ "Трансбанк", є:
- погіршення загальної економічної ситуації в Україні;
- зміна податкової політики у бік жорсткого обкладання податком комерційних банків;
- високий рівень інфляційних процесів;
- інші форс-мажорні обставини.

VI. ОРГАНІЗАЦІЯ РОЗМІЩЕННЯ АКЦІЙ.
Розміщення акцій четвертого випуску "Трансбанком" здійснюватиметься банком за адресою: м. Київ, вул. Фізкультури, 9.

ТРАНСБАНК*TRANSBANK*ТРАНСБАНК*TRANSBANK*ТРАНСБАНК*TRANSBANK*ТРАНСБАНК*TRANSBANK*ТРАНСБАНК*TRANSBANK*ТРАНСБАНК*TRANSBANK

Інформація про п'ятий випуск акцій

акціонерного поштово-пенсійного банку «Аваль»

I. Характеристика емітента

Акціонерний поштово-пенсійний банк «Аваль» (АППБ «Аваль») є правонаступником акціонерного комерційного банку «Аваль», що був заснований на підставі чинного законодавства і зареєстрований Національним банком України 27 березня 1992 року за № 94.

На час прийняття рішення про п'ятий випуск акцій статутний фонд банку становить 184516,43 млн. крб.

Вищим органом управління банком є загальні збори акціонерів. Органом управління, який здійснює контроль за діяльністю виконавчого органу, є Рада банку.

Голова Ради банку — Маліч Сергій Валентинович.

Керівництво поточною діяльністю здійснює правління банку на чолі з головою — Шпигом Федором Івановичем.

Юридична адреса банку: 252011, м. Київ, вул. Лескова, 9.

Опис ділової діяльності емітента

Основа політики банку — надійність і прибутковість. Метою діяльності є сприяння розвитку поштово-пенсійного обслуговування населення шляхом найширшого розвитку банківської мережі, розширення спектра надання банківських послуг як для юридичних, так і для фізичних осіб.

АППБ «Аваль» здійснює комплексне розрахунково-касове, кредитне і валютне обслуговування господарчих структур різних форм власності та громадян, виконує операції з державними цінними паперами, залучає кошти фізичних і юридичних осіб, впроваджує систему розрахунків за допомогою магнітних карток.

Станом на 01.01.95р. АППБ «Аваль» об'єднує 46 обласних дирекцій та філіалів.

На підставі Ліцензії Національного банку України за № 48 щодо проведення операцій з валютними цінностями банк має широку мережу кореспондентських відносин з більш ніж 70 банками близького та далекого зарубіжжя.

Банк має дозвіл Міністерства фінансів України від 13.06.94 р. за № 22 на виконання функцій депозитарію інвестиційних фондів і інвестиційних компаній.

Дані про емісію цінних паперів

Рішення про відкриту передплату на акції АППБ «Аваль» п'ятого випуску з метою збільшення статутного фонду банку розміру 500 000 000 000 (п'ятсот мільярдів) крб., що в еквіваленті становить 3 961 965 (три мільйони дев'ятсот шістдесят одна тисяча дев'ятсот шістдесят п'ять) доларів США, прийнято загальними Зборами акціонерів — 27 січня 1995 року, протокол № 5.

Загальний обсяг емісії — 315 483 570 000 (триста п'ятнадцять мільярдів чотириста вісемдесят три мільйони п'ятсот сімдесят тисяч) крб. При цьому здійснюється випуск 31 548 357 (тридцять один мільйон п'ятсот сорок вісім тисяч триста п'ятдесят сім) штук простих іменних акцій серії С з № 00000001 до № 31548357 номінальною вартістю 10000 крб. кожна, що в еквіваленті становить 0,08 долара США за кожну акцію.

Термін передплати на акції — з 29 квітня до 29 жовтня 1995 року.

Прості іменні акції можуть реалізовуватися з курсовою надбавкою і розміщуються серед юридичних та фізичних осіб. Їх вартість сплачується повністю в день придбання.

Обіг акцій фіксується в електронному депозитарії банку.

Після оплати повної вартості заявлених акцій і реєстрації підсумків проведення передплати в контролюючих органах власникові акцій видається сертифікат, який містить відповідні дані про емітента та акціонера.

Відповідно до вимог Національного банку України, юридичні і фізичні особи під час придбання акцій надають необхідні документи.

Акціонери банку мають такі пільги:

— першочергове придбання акцій наступних випусків;

— купівля акцій за номінальною вартістю на нараховані дивіденди;

— можливість отримання протягом року одного кредиту під заставу акцій банку.

Власники акцій мають право:

— самостійно продавати, передавати, заповідати, заставляти акції з обов'язковою реєстрацією зміни власника в електронному депозитарії банку;

— одержувати дивіденди згідно номінальної вартості акцій, що є їх власністю;

— брати участь у загальних Зборах акціонерів особисто або через представника;

— на інші права, передбачені Законом України «Про цінні папери і фондову біржу» та Статутом банку.

Відповідно до вимог чинного законодавства, банк не бере на себе зобов'язань по гарантованому викупу своїх акцій у акціонерів.

Розмір дивідендів та термін їх виплати визначається загальними Зборами акціонерів. Дивіденди нараховуються на номінальну вартість акцій залежно від часу їх оплати. Виплата дивідендів здійснюється щоквартально, шляхом їх перерахування на рахунок акціонера, або для фізичних осіб готівкою в касі банку.

При відмові емітента від випуску акцій залучені кошти повертаються покупцям в строк до 30 днів.

IV. Фактори ризику

Приймаючи рішення про придбання акцій АППБ «Аваль», покупець має право взяти до уваги такі фактори ризику:

— погіршення економічної ситуації в Україні;

— зміни в законодавстві про оподаткування комерційних банків;

— подальше збільшення темпів інфляції.

Передплата на акції проводиться АППБ «Аваль» та його філіями.

Голова Правління АППБ «Аваль» Ф.І.Шпиг.

Баланс АППБ «Аваль» на 01.01.1995 р. (в млн. крб.)

АКТИВ	
1. Каса і кошти в Національному банку України	2 428 581
2. Кредити, надані банком	1 132 487
3. Міжбанківські кредити	1 538 789
4. Кошти, вкладені в цінні папери і спільну діяльність	1 835
5. Основні кошти	429 712
6. Рахунки банку в банках-кореспондентах	897 837
6. Інші активи	1 551 013
Всього	**7 980 254**
ПАСИВ	
1. Статутний фонд	184 516
2. Інші фонди і кошти банку	290 082
3. Розрахункові та інші рахунки клієнтів	4 253 614
4. Вклади та депозити громадян і підприємств	1 292 170
5. Позики, отримані від інших банків	203 850
6. Рахунки банків-кореспондентів	326 588
7. Інші пасиви	666 941
8. Прибуток	762 493
Всього	**7 980 254**

ПРИБУТОК ЗА 1994 РІК СТАНОВИВ 762493,0 МЛН. КРБ.

Державна податкова інспекція по Дніпровському району Києва для виявлення кредиторів та санаторів оголошує, що Арбітражним судом Києва порушено справу № 14/32 про банкрутство приватного малого підприємства «Базан», розрахунковий рахунок №4468907 в Печерському відділенні Республіканського акціонерного комерційного банку соціального розвитку.

Юридична адреса: Київ, Труханів острів, район акваторії Матвіївського заливу річки Дніпро.

Державна податкова інспекція по Дніпровському району Києва для виявлення кредиторів та санаторів оголошує, що Арбітражним судом Києва порушено справу № 15/27 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Гел», розрахунковий рахунок № 467896 у Дніпровському відділенні ПІБ МФО 322142.

Юридична адреса: Київ-125, бул. Перова, 12/92, кв. 36.

«Київміськбуд» відсвяткує своє сорокаріччя оригінально —

ВИПУСКОМ ЖИТЛОВИХ ОБЛІГАЦІЙ

УСЕ ЖИТЛО, споруджуване нині в Києві, — буде державна корпорація «Київміськбуд». І все, що побудоване в столиці за останні сорок років, — побудоване нею ж. У ювілейний рік корпорація розпочинає цікаву й оригінальну акцію — вона стане емітентом житлових облігацій. Що це, навіщо і кому потрібне — розповідає перший віце-президент корпорації Станіслав СТАШЕВСЬКИЙ.

— Ми взялися до цієї справи лише через потребу задіяти своїх робочих і потужності. Адже держзамовлення зменшуються. Підприємства грошей для будівництва не мають. Тому ми, в даному разі, вбиваємо одразу двох зайців: люди, що потребують житла, можуть упевнено вкласти свої гроші і в не такому вже далекому майбутньому житло це одержати, а наше обладнання не простоюватиме, наші робітники вчасно отримуватимуть зарплату, працюватимуть. Іншого, якогось комерційного інтересу ми тут не маємо.

Майбутні капіталовкладники можуть бути спокійні — їхні гроші не спіткає «трастова» доля. По-перше, проект узаконений рішенням Київського міськвиконкому від 21 березня цього року, контроль за виконанням покладено на заступників голови виконкому, виділено земельні ділянки під забудову. По-друге, фінансовим аспектом займатиметься банк «Аркада», також надійний, який заснований будівельними трестами і перебуває у комунальній власності міста.

— **Коли розпочнеться продаж облігацій і як це відбуватиметься?**

— Облігації продаватимуться вже у травні. Основний осередок поширення їх буде тут, по вулиці Суворова, де знаходимось і ми, і банк «Аркада». Вже відведено приміщення з телефонами. У кожному районі організуємо філії.

До речі, той, хто викупить одразу половину квартири, має право обрати її тип, орієнтування, поверховість. Може приходити й дивитися, як її будують.

— **Але облігації можна буде купувати й у меншій кількості?**

— Звичайно. Можна «прикуповувати» облігації щомісяця, і так — аж до завершення будівництва. Своєрідна «розстрочка». До того ж, людина, котра придбала облігацію, зможе завжди її продати. І не за ціною, за яку купувала, а за реальну ціну тих житлових метрів, які «закладені» в облігації. Адже вартість зростає... Тобто, облігації захищають гроші від інфляції. А коли громадянин викупив квартиру цілком — він приходить, здає облігації і отримує документ, що засвідчує його власність на цю квартиру. І залишається тільки завітати до ЖЕКу: прописатися тощо.

— **Вже відомо, де вестимуть будівництво?**

— Так, у 7-му мікрорайоні «Осокорки», це неподалік станції метро «Осокорки». Споруджуватимуть шість будинків поліпшеного планування: 701 квартира загальною площею 50 тисяч квадратних метрів. Будувати розпочинаємо з 1 червня, зараз ведеться підготовка території. Генпідрядники — трест «Київміськбуд» № 4 (один з найстаріших київських трестів, відбудовував після війни Хрещатик, а нещодавно відсвяткував своє 50-річчя) і два домобудівних комбінати. Перші два будинки будуть готові у першому півріччі наступного року, решта — в другому.

— **З ваших слів зрозуміло, що ви цілком упевнені в тому, що облігації розкуповуватимуться і, отже, будуть кошти на будівництво...**

— Після кількох моїх виступів у пресі вже звернулося багато людей, котрі просили записати їх у чергу на купівлю майбутніх облігацій. Це зрозуміло: вартість квартир буде багато дешевша, ніж на ринку житла. До того ж людей приваблює те, що ми — надійна організація. Ми аналізуємо дзвінки, робимо висновки щодо попиту на облігації. Попит уже є, і чималий. Ми не маємо сумніву, що гроші на будівництво люди дадуть.

Поки що ми розпочинаємо з шести будинків. Хочемо спробувати, переконатися, що це реально. І переконати людей. Якщо справа піде добре — будемо, разом із містом, продовжувати. А місту також вигідно: розв'язуються питання комплексної забудови, розвитку соціальної інфраструктури.

— **Якою ж буде вартість облігацій?**

— Вартість уже відома, але поки що це секрет. Коли буде надруковано відповідні цінні папери, піде офіційна реклама, тоді ми цю цифру назвемо.

— **Чи є подібні проекти в Україні, інших країнах?**

— В Україні — ні. В СНД за такою схемою працює Москва. Хоча у Києві безліч фірм, які пропонують щось схоже... Але ми — організація державна.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

СПАСИБІ, ІВАНЕ!

Одного разу зайшов до депутата Хмельницької обласної Ради Івана Федорова — привітати з днем народження. Та помітив: не до мене йому — метушиться, сипле розпорядженнями.

— І квіти не забудьте! — застеріг Ігоря Корнійчука, начальника міського комплексу соціальної реабілітації та побутового обслуговування самотніх інвалідів та пенсіонерів.

— Це ти себе, — дивуюся, — вітатимеш квітами?

— Свої дати на пенсії відзначатиму. А тут у нас подія — пенсіонерці Євдокії Назарівні Колуцук виповнилося 100 років, а її доньці — 70. Ото й хочемо від імені міської влади привітати жінок і вшанувати сторіччя.

І почав розповідати про нелегке життя Євдокії Назарівни ще з тридцять третього, коли з голоду помер чоловік, і вона з трьома дітками впродовж багатьох років виборсувалася із злиднів. Тепер має 10 онуків та 9 правнуків. Розказував — наче про рідну матір.

Отакий він — непосидючий, сповнений жаги активного життя, непримиренний до несправедливості. З юнацьких літ кидав виклик злодіям і бюрократам, казнокрадам, чиновникам. Та сповна знайшов себе на посту начальника міського управління соціального захисту населення. Тут проявилися його найкращі риси: повага до людей похилого віку, бажання повсякчас опікуватися знедоленими — сиротами, інвалідами. Перший у республіці створив при управлінні комплекс соціальної реабілітації, який має територіальний центр обслуговування по домівках, відділення денного перебування та лікувально-оздоровчий комплекс. 80 соціальних представників нині постійно опікують тисячі чоловік похилого віку — приносять ліки, харчові продукти, прибирають і готують їсти, перуть білизну і виконують безліч усяких прохань, побажань.

А для тих, хто ще міцно тримається на ногах, у дієтичній їдальні організовано безкоштовне харчування, у профілакторії — фізіотерапевти додають їм снаги. І вже перед збадьорілими ветеранами у клубі «Надвечір'я» виступають місцеві актори, поети, танцювальні ансамблі, читають проповіді служителі церкви. Особливо цікавим і насиченим стає життя у Центрі тепер напередодні 50-річчя Перемоги. Скажімо, про 63 золоті весілля в один день писала і наша газета. А ще були зустрічі з хмельницькими підпільниками, інвалідами, зустрічатимуться вдови та матері, що не дочекалися з фронтів своїх синів, фронтовики. І в центрі всіх тих організаційних заходів був і неодмінно буде Іван Федорів.

Нині він офіційно штурмує голову виконкому щодо втілення інших задумів: створити геронтологічну аптеку, свою перукарню, відкрити у Центрі ощадний банк, поповнити стаціонарне відділення новою медичною апаратурою, встановити персональні пенсії за рахунок міського бюджету для вцілілих учасників проскурівського підпілля. І вірю: те все зробить, бо навіть, коли хтось стане на дорозі, приступом візьме. Адже робить для себе тільки одну радість: побачити на змореному життям обличчі усмішку надії. А ветерани кажуть йому від усього серця:

— Спасибі, Іване!

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницький.

На знімку: у Хмельницькому міському комплексі соціальної реабілітації.

Фото Іллі СУБОТІНА.

Спорт

Футбол

ЛІДЕР І В КИЄВІ ЛІДЕР

Чемпіонат України. Перша ліга. 27 тур: ЦСКА-Борисфен — Бажановець — 2:0. Голи: Джишкаріані, 2, Волосянко,40. Ворскла — Сталь — 2:1. Матвійченко, 7, Соболь, 82 з пенальті — Плотников,21. Норд АМ-Поділля — Закарпаття — 1:0. Костишин,7. Буковина — Карпати — 3:0. Білоус,18, Гій,78, Филимонов, 88. СК Суми — Скала — 0:1. Шуршин, 33. Нафтовик — Кристал — 4:2. Чорношевець, 22, Захаров, 31, Грачов, 58, Рудняк, 88 — Золотницький, 60, Фігун, 80. Металург — Поліграфтехніка — 1:0. Омельчук,27. СК Одеса — Дніпро — 3:1. Кресс, 10, 11, Сандул, 63 з пенальті — Гольдін, 16. Динамо-2 — Зірка-Нібас — 0:1. Михайленко,73. Хімік (Житомир) — Нафтохімік — 1:0. Воронезький, 83.

У столиці грали основні претенденти на дві путівки до вищої ліги. Звичайно, хотілося порівняти гру «Борисфена» та «Зірки», побачити, яким технічним і тактичним багажем лідери мають намір змагатися з футбольною елітою країни. Та, на жаль, болільники могли побачити або одну гру, або по одному тайму кожного з матчів. Організатори чомусь призначили початок зустрічей з різницею у годину, а добратися — від стадіону СКА до «Динамо» у години пік — проблема. Тому обидва стадіони не були заповнені. Шкода, бо лідери мають свій почерк, діють у різних ігрових стилях, а головне — їхня гра видовищна. Особливо здивували кіровоградці, які постійно пресингували, багато комбінували і раз по раз створювали біля воріт «Динамо» небезпечні моменти. Звичайно, за тактичним озброєнням «Зірка» на голову вища від інших клубів першої ліги, її до снаги буде суперничати з кращими командами України. Тепер зрозумів, чому тренер збірної А.Коньков звернув увагу на Мартинова. Він дійсно мотор і мозок «Зірки». Усі її атаки будуються на вмінні цього гравця розуміти ситуацію на полі. І якщо «Борисфен» у своєму складі має відомих «зірок», то кіровоградський клуб в разі виходу до вищої ліги відкриє для болільників нові імена.

Не втратив шанс поборотися за путівку до вищої ліги і нікопольський «Металург», з яким плідно працює Павло Яковенко. Перемігши невдаху другого кола — «Поліграфтехніку», нікопольці закріпилися на третій сходинці. Правда, у потилицю їм дихає охтирський «Нафтовик», який переконливо переміг удома «Кристал».

Отже, у «Зірки-Нібас» — 57 очок, у «ЦСКА-Борисфена» — 54, «Металурга» — 52, «Нафтовика» — 51, по 42 — у житомирського «Хіміка» і «Поділля». Матчі 28 туру команди першої ліги проведуть 21 квітня.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

На знімку: момент гри «Динамо-2» — «Зірки-Нібас».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

♦ Рукописів не повертаємо.

♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 541439.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0312074.